

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.

Pe un jum. . 14 "

Pe o lună . 2-40 "

Nrul de Duminică

pe un an . 5 Cor.

Pentru România și

America . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-

mânia și străinătate pe

an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA

și ADMINISTRAȚIA

Deak Ferencz-utca 20.

INSERTIUNILE

se primesc la adminis-

trație.

Mulțumite publice și Loc de-

schis costă fiecare ștr 20 fl.

Manuscrise nu se în-

polază.

Telefon pentru oraș și

comitat 502.

Dilema dlui Gh. Panu.

Pintre oamenii politici din București există o anumită specie de spirite complexe. La întrunirile zgomotoase, de pe tribuna parlamentului, în articole de gazetă și reviste, sau ori unde s'ar pronunța, ei dau probe de cunoștințe enciclopedice. Nu este o problemă, asupra căreia dânsii să nu aibă o opinie. Nu este un teren, pe care nu l-ar ataca, cu acel rar talent de improvizație și cu acea caracteristică volubilitate a frazei vecinic seducătoare, proprie fraților noștri.

Expresia tipică a acestora este fără îndoială vechiul publicist și om politic Gh. Panu, care n'a lăsat nimic neatins, nici Dreptul, nici Istoria și nici Literatura și n'a scăpat nici un prilej a-și spune cuvântul în chestiuni de actualitate, din domeniul științei, ca și din viața publică. Dar ce păcat că toată desfășurarea asta de energie nu are decât un rost efemer. Fraza măiastră se distramă. Spiritul ușor, gustat și aplaudat, pierde cu încetul din valoare. Argumentările improvizate nu rezistă timpului, ci se spulberă în vânt, ca orice operă artificială, ca orice muncă de diletant stăruitor.

Figuri de felul domnului Panu sânt dese, mai cu seamă în epoce de tranziție, când frunza vieții culturale sânt pătrunși de râvna de a îmbrățișa toate terenele posibile și imposibile și anume fără a se întreba, dacă pregătirea lor e suficientă și dacă au cunoscutul capital de convingeri și de cunoștințe

pentru a putea înfăptui ceva. Cum însă în viața noastră publică multe s'au prefăcut, cum numărul celor cu o vocație specială în materie de știință și de literatură s'a înmulțit, va înțelege ori cine, că față de vechii improvizații, entuziasmul trebuie să ne scadă și că, de pildă, inocențe literare ca ale dlui Panu, adresate doamnei Răia de curând, trebuie să ne facă să zimbim.

Insistăm asupra acestora, fiindcă numai astfel poate fi înțeles rostul articolului recent al d-lui Panu, din revista »Săptămâna«, articol pe care îl intitulează »Situația românilor din Imperiul austro-ungar«, — cu toate că nu vorbește decât despre luptele electorale dela noi din Ungaria. Dacă n'am cunoaște nimic altceva din activitatea d-lui Panu decât acest articol și ne-ar fi de-ajuns să caracterizăm neglijența și ușurința cu care oameni de seama d-sale se grăbesc a se pronunța în chestiunile mari. Din felul cum scrie d sa despre »părintele Mandrea«, în loc de »Mangra«, din aprecierile d-sale atât de superficiale a unei situații politice ca a noastră, pe care nici un om politic din Regat n'ar trebui s'o ia în deșert, se vede publicistul de mântuială, care svârle cuvintele, fără o orientare temeinică și fără o cântărire cuvenită.

Alegerile noastre din urmă, cu peripețiile lor multiple, cu nădejdiile noastre zdrobite și cu triumful elementului maghiar, au avut darul de a produce o adâncă impresie în România și au atras în mod firesc și aten-

ția d-lui Panu. Și ca orice bun cetățean al României libere, care vecinic e preocupat de întrebarea »cu cine votez?«, d. Panu începe să reflecteze și d-sa asupra viitorului soartei noastre și se așterne să ne dea sfatul cu cine să votăm în viitor și spre ce fel de căi să ne îndreptăm cârma noastră politică de aci înainte. În combinațiile aceste politice, ajunge la următoarea dilemă:

»O chestie vitală se pune pentru românii din Ungaria: pot ei, luptând cu bravură și patriotism să și îmbunătățească situația? Pot ei pe calea electorală să și afirme individualitatea lor națională? Trebuie ei să se rezigneze ca să trăiască ca popor numai socialicește și economicește, renunțând de a forma o unitate politică? Sau trebuie ca să se plece maghiarismului, să facă alianță cu el, intrând în curentul politicii maghiare generale?«

Iar frământând această dilemă abilul nostru înșirător de vorbe ajunge la următoarea soluție:

»Evident că naționaliștii au dreptate și că un popor trebuie să lupte fără descurajare... De altă parte eu însă nu cred că, toți românii cari au mers cu guvernul maghiar sânt numai decât trădători. Trebuie să se găsiască pintre ei și oameni cum se cade, cărora li-s'a determinat atitudinea prin interes de ordin național. *Eu cred că politica de înțelegere cu Ungurii este mai bună în interesul naționalității, decât politica de războiu.* Cu cât naționalitățile se vor îndârji în lupta lor contra maghiarizmului, cu

Grazia Deledda.

Răzbunare.

Trad. de G. Fl. Preșmereanu.

Era pe la ora unsprezece când micuța Gabina se deșteptase din somn.

Mamă sa nu veghiase ca de obicei la căpătâiul ei și deci fetița se trezi singură în patul ei cel mare din întunerecul odăii. Nefiind deprinsă cu așa ceva, o cuprinse groaza. »Mamă, mamă dragă!«

Afară vântul urla și ploaia bătea cu putere în geamurile dela fereastra cea mică. De altcum Gabina ar fi ațipit din nou, dacă sgomotul de afară nu l-ar fi insuflat atâta groază.

Ea s'a ridicat puțin în pat și a început din nou să strige pe mamă-sa.

Nici de astădată nu i-se răspunse. Gabina dară se hotărî să se coboare în bucătărie, ca să cheme pe mamă-sa. Și-a căutat pe dibuite halmele, pe cari după multă trudă le a și aflat.

Ea se îmbracă și plecă, pipăind să aștepte treptele. Ușa, care ducea la ele însă era închisă și Gabina așa s'a speriat, încât se văzu silită să se reîntoarcă la patul ei. Văzându și capul sub perină, începu să plângă. După câtă-va vreme, ea își aduse aminte, că lângă camera vecină, era o tindă mică, din care răspundea până afară în curte o scară, sub care se afla ușa dela bucătărie. Ea se tîrîși în odaie, deschise ușa și coborî scările cele de piatră. Afară ploaia cădea turbată și sufla un vânt rece, ca de ghiță. Gabina tremura de frică și de frig.

În curând ea ajunse însă supt scara bucătăriei, unde se simția la adăpost. Ușa de-aci încă era încuiată, însă ea putu să vadă printr'o crăpătură a ușii o rază de lumină ce venea dela focul de pe vatră.

Ea se plecă puțin și se uita.

Moșul și cei doi unchi ai ei, cari tocmai veniseră acasă, steteau în jurul vetrei.

Erau trei bărbați vânjoși și de o înfățișare posomorâtă, ale căror haine tocte și murdare îi dădeau o sigură probă despre viața lor ticăloasă și despre munca lor chinuitoare. Ochi lor întunecați ardeau în vâpala unor patimi îngrozitoare. Mama Găbinei, Simona, o femeie tânără, frumoasă, un adevărat tip de arabă, sta jos cu mâinile prinse în jurul genunchilor. Nici când Gabina n'o văzuse atât de palidă și posomorâtă, oricât de tristă ar fi fost ea. Nici când ochii ei nu schânte-laseră așa și nu trădaseră atâta răutate și groază ca în momentul acela.

Mai mult însă, îi atrase atențiunea Găbinei, înfățișarea unui străin, care încă stă lângă vatră, dar era legat cu o frânghie de păr, de un scaun vechiu. Simona din când în când îi arunca acestuia câte o privire întunecată. Găbinei îi era cu totul străină mura acestui bărbat, deși era îmbrăcat în portul satului.

Ea îl examina cu căutătura ei curioasă, căutând să afle, că oare cine poate fi acela și din ce pricină stă acolo legat, chiar la miezul nopții. El era un bărbat bine făcut, de vre-o patruzeci de ani, cu un păr roșietec și buclat, cu niște ochi de o culoare spălăcită și cu o barbă roșie minunată, care îi alărna pe plept. Expresia unui sentiment de groază îi desfigură fața și pe

frunte îi licărlau boabe mari de sudoare. Găbina nu era deplină în curat cu ceea ce se petrecea, totuși însă înțelese, că acolo în bucătăria aceia neagră, luminată de o lampă în patru colțuri și de focul de pe vatră trebuia să se petreacă ceva deosebit, tainic.

Deoarece ea nu-și putea explica lucrul, și deci nu îndrăsnia să bată în ușă, rămase acolo nemiscată, fără a face cel mai mic sgomot. Cu fruntea încrețită și sprâjinită de ușă, ea își încorda ochii ei mari și cenușii, întocmai ca al bărbatului cel legat și se uita prin crepătură, în odaie. Vântul cel rece o sbicluia din toate părțile. Picioarele și corpul ei întreg, erau acoperite de zăpadă și tremura de frig.

»Iie, Iie! zise tatăl Simonei, înzadar strigi tu după ajutor. »Nimenia n'are ajutor să-ți sară în »apărare și apoi vezi bine, că și vântul îți copleşte cu vuetul lui strigătele tale.« »Nimeni nu-ți poate ajuta.«

Trebuie să mori legat aici de scaunul acesta, pe care odinioară, cam ca vre-o zece ani înainte, tu în fiecare seară ședeai.

Da, în fiecare seară, ca adevăratul logodnic al ficei mele. Pe acest scaun ai să mori, pe care îl păstrez de zece ani, care te așteptat pe tine și pe care — după ce-l voi fi spălat cu sângele tău, îl voi arunca în foc!

»Apără-te, exclamă Simona, cu o voce aspră. Dacă nu ne vei da satisfacție pentru purtarea ta cea mârșavă, să ști, că de moarte îngrozitoare ai să mori.«

»Arată-ți nevinovăția, sau născoceste vre-o scuză și atunci cu un singur glonț de pușcă totul s'a sfârșit.« »Dacă nu, vai și amar de tine.«

atâta maghiarii vor căuta și pe calea legilor să le zdrobească...»

E interesant, desigur, felul cum d-l Panu caută să iasă din dilema sa: »*Naționaliștii au dreptate*«, dar »*politica de înțelegere cu Ungurii este mai bună*«! Nu-i așa, că dacă am voi să facem glume pe socoteala unei logice atât de puțin severe, ne-ar fi ușor să trecem înaintea astfel de încâlceli de judecată politică? Lăsăm însă la o parte gluma, respectăm bătrânețele d-lui Panu și, judecând cazul numai din punct de vedere principiar, vom da celor interesați câte va deslușiri.

*

S'a scris de mai multe-ori, la noi ca și dincolo, că nu este bine să ne amestecăm unii în afacerile celor alți. Noi nu sântem de acest principiu. Credem din potrivă că în tot ceace privește românismul liberă este și datoare este orice minte luminată a veni cu soluția ce-o crede de cuviință. Chestiunea națională desigur nu ne privește numai pe noi, cei din Ungaria, căci este o chestiune generală românească, pe cum nici viitorul României libere, a politicii și a culturii sale, nu ne pot fi nouă indiferente. De aceea criticele reciproce, sau sfaturile ce se dau dintr-o parte și din alta, nu mai trebuie să surprindă pe nimeni și sânt naturale, fiind pornite din interesul suprem de-a armoniza sentimentele și tendințele tuturor.

Este însă o margine. Ar fi de dorit ca problemele aceste de viață, atât de anevoiase de pătruns, să nu mai încapă pe mâni atât de slăbite și pe condeie atât de elastice. Oamenii cari trăiesc din fraze și nu din idei, din teorie și nu din experiențe, cari toate convingerile lor politice le scutură din mână, n'ar trebui să se îmbulzească prea tare. Și nu se poate tolera ca să se introducă în discuții acest spirit superficial al improvizatorilor.

Ceeace scrie de pildă d. Panu despre »*înțelegerea cu ungarilor*« este absurd și nu ni-se pare de loc potrivit, ca oameni pre-

tinși cu mintea întreagă să se erigeze în partizani ai acestei monstruoase idei. Simțul elementar politic și cea mai primitivă conștiință națională ar trebui să-i oprească a hrăni sămânța acestei rătăcirii. Numai tineri necopți politicește și numai bătrâni despoiați de simțul realității și lipsiți de orice ideal pot comite această lipsă de tact de a îndemna masele alegătorilor spre tabăra maghiară. Și dacă aici acasă combatem cu vigoare aceste înclinări spre prăpastie, cu atât mai mult ne vom ridica împotriva unor sfătuitori din afară, cari nu știu să iasă din dilemele lor, decât preconizând o politică direct protivnică intereselor noastre.

România și Germania. D. I. Brătianu, președintele consiliului de miniștri al României, a adresat d-ului Kinderlen-Waechter, noul ministru de externe al Germaniei, o telegramă de felicitare, în numele guvernului. La aceas'a telegramă dl Kinderlen-Waechter a răspuns prin următoarea depeșă dlui Brătianu:

Adânc impresionat, mulțumesc sincer Excelenței Voastre și domnilor colegi ai Excelenței Voastre, pentru amabilele cuvinte ce mi-le adresați.

Vă rog să credeți că părăsesc cu adânc regret frumoasa d-voastră țară și nu voi uita niciodată frumoasa primire pe care am găsit-o acolo.

Voi căuta ca în noua mea situațiune să mă silesc a cultiva relațiunile de francă și sinceră amicitie dint'e țările noastre. Kinderlen.

Aplanarea definitivă a conflictului româno-grec O depeșă trimisă din Sinaia de către marchizul *di Beccaria d'Incisa*, ministrul Italiei la București, dlui Alexandru Djuvara, ministrul de externe, vestește că guvernul elen a primit condițiunile conținute în cererea cabinetului român.

Incidentul din Pireu se poate deci considera ca aplanat în mod definitiv. Guvernul român așteaptă nota oficială, prin care se va face cunoscut textul primirii guvernului grec.

»Și chiar tu ești aceea, care vorbește astfel, reflectă.

»Te urăsc! Ma-i necinstiți, tu care îmi erai logodnicul meu, viața mea însăși, m'ai înșelat, m'ai împins în prăpastia stricăciunii!

Durerea a stărpit în mine orice simț omenesc. Te urăsc. De zece ani încoace mă gândesc, cum să mi răzbun pe tine.

Și ce crezi tu, că e groază, pe care o îndur în această noapte, față de chinurile pe cari eu le suport de atâta amar de vreme?

Te urăsc și chiar eu sânt aceea, care atât pe ai mei la răzbunare. Ucideți-mă așadar, îngână Ilie. Dar dați-vă seama că este și o conștiință... un Dumnezeu. »Conștiința noastră și pe Dumnezeu îl vom împăca noi« strigă Tana, unul dintre frații, arătându-și într'un rîset fioros, dinții lui cei albi și puternici ca ai unei flări sălbatice.

»Conștiința și pe Dumnezeu... strigă Simona ca din gură de șarpe. Avut-ai tu vreodată conștiință? Oănditu-te-ai tu vreodată la Dumnezeu? Ilie coborî ochii. »In numele fiicei noastre«, exclamă el.

»Cum? tu știi dară, că eu am și o copilă?

»Știu de bună seamă, și dacă dorești o și recunosc de a mea. O voi lua-o la mine și va deveni cândva bogată, căci eu — trebuie să știi — m'am îmbogățit și pe lângă aceea, n'am nici un copil.

»Vorba de clacă strigă Petru, celalalt frate. »Când vei înțelege odată, că de aici nu vei mai scăpa, nu viu, dar nici mort?«. El trecu cu mâna peste țava dela pușcă, ca și când ar fi șters-o, apoi zise cu vocea hotărâtă: »Te voi ucide eu însu-mi, fostul tău prieten, care te-am adus în

casa aceasta în care tu, în urma ta, ai lăsat numai nenorocire și rușine. Îți voi curma zilele, te voi băga în pământ, mizerabile, năpărcă spurcată. Cu cine ai crezut, că ai de a face, cu cine? Familia noastră totdeauna a știut să se răzbune pe acei, cari au adus asupra sa vre-o rușine. Astfel și noi, cari de zece ani te tot pândim prin toate părțile Barbogiei, printre prăpăstii și munții ei acoperiți cu zăpadă, vom ști spăla cu sângele tău pata de rușine, adusă numelui nostru.

»Simona, Simona, îngână prinzonierul, aruncându-i o căutătură rugătoare, ce va fi de copilă noastră.

»Taci și nu-i mai pomeni numele ei. Ea e fructul păcatului, dar e mai curată ca zăpada de pe cel mai înalți munți ai noștri. Numai o pângărești, amintindu-i numele, căci tu ești un mizerabil, un infam! Tu nu îi ești nimic. Tatăl ei e Dumnezeu.

»Tu n'o iubești Simona! Dacă îi la ea, cruță-mi viața. Un fulger, păru, că se descarcă din ochii celui negri ai tinerei femei.

»Eu îmi iubesc copilă mai presus de toate și trăiesc numai pentru ea. Doamne ferește să rămân fără ea, căci atunci toate s'au stins pentru mine, și aș fi cea mai nenorocită dintre femei.

Nu o iubesc eu pe copilă mea!? Pe sărmana mea copilă!? Ți-am spus odată să nu-i mai amintești numele, căci gândindu-mă la ea, simț, că ura și dorul de răzbunare ia proporții și mai mari în sufletul meu. Abia aștept ceasul acela, când pământul te va înghiți, ca atunci, când va întreba ea de tatăl ei, liniștită să-i pot răspunde: e mort.

»Așa dară s'a sfârșit« exclamă Ilie.

Strălucitul succes diplomatic al României umple de bucurie pe românii de pretutindeni.

*

Obstrucția în Austria. Corespondentul nostru ne telegrafiază: Azi la 5 ore p. m. se va întruni clubul polon pentru a lua o hotărâre față de obstrucția slovenilor. Nu se știa încă ce va hotărî clubul, dar dela această hotărâre a lui atârna soarta proiectului facultății italiene. Dacă această hotărâre va fi nefavorabilă, probabil camera va fi ajurnată și guvernul își va da demisia.

Azi a continuat discuția în comisie și decurge și acum; pe când vă raportează acestea vorbește Gastincar.

Scrisori din București.

Un congres economic. — Pentru membrii corpului didactic. — Repaosul duminical. — Ziarele bucureștene și politica din Ungaria. — Pentru inundații din Bănat.

București, 18 Iunie.

Cuceririle făcute de străini pe terenul economic, au alarmat opinia publică din România. Ecoul acestei stări de lucruri au fost declarațiunile ministrului de comerț și industrie, care a afirmat că trebuie să se înceapă lupta pentru naționalizarea comerțului și a industriei. Altfel România nu poate fi sigură de progresul ei.

În vederea acestui scop, domnul D. Butculescu a cărui activitate pentru ridicarea meseriașilor români din țară este îndeobște cunoscută, a luat inițiativa organizării unui mare congres economic. Acest congres, la care vor lua parte reprezentanți ai meseriașilor români din țara întreagă, se va ține la București, în luna Maiu 1911. Chestiunile asupra cărora se vor eslinde discuțiunile, sânt următoarele: Sânt o seamă de obiecte agricole, cari s'ar putea face foarte ușor, și mult mai ieftin și în țară, dând astfel de lucru meseriașilor de aici. Aceste obiecte până acuma se importau din străinătate. Congresul va lua hotărârea în ce privește confecționarea lor în țară.

Altă chestie destul de importantă pentru cultura generală este crearea de academi de arte și meserii pentru ridicarea culturală a meseriașilor. S'au împărțit circulare tuturor societăților de meseriași, invitându-le a face toate pregătirile necesare, pentruca congresul să aibă cel mai deplin succes.

*

»Ucideți-mă!« Iată-mă stau gata! Nu sânt un mișel, dupăcum credeți voi și dacă totuși am păcătuit, nu eu am fost pricina, ci întâmplarea și voia lui Dumnezeu.

Ucideți-mă dară mai de grabă! Pentru un moment se făcu liniște, pe urmă începu Simona: »Ia spune, de ce mai lăsat după doi ani de viață petrecută în iubire și fericire? Nu cred, că ai putut să uiți, că trebuie să ne căsătorim, căci simțiam că eram mamă. Tu plecaseși până la Nuovo pentru a-ți vinde bucatele strînse de pe moșie, și pentru a-mi cumpăra apoi inel de logodnă și bijuterii... S'ar fi căzut să te întorci în patru, cinci zile, când colo m'ai lăsat cu ochii scâlțați în lacrimi și până acum au trecut de atunci zece ani, zece ani petrecuți în plâns continuu, groază și ură, și totuși mi-se pare, ca și când numai ieri ar fi fost... Tu nu te-ai mai întors, și când am auzit după o lună, că ai luat o fată din Tonni...

Vorbește dacă găsești și aici vre-un motiv de scuză, Iată cu o sigură descurcătură de pușcă s'a sfârșit, altcum, așa să ne ajute Dumnezeu, câtă vreme te avem în mâna noastră, te vom arde de viu...! Un fior îl trecu pe Ilie la auzul vorbelor Simonei. Totuși el se stăpâni și răspunse cu nepăsare: »Nu mă îngrozesc nici de glonț și nici de foc, totuși însă voesc să vă povestesc, cum s'a întâmplat. Dela început vă spun, că nu e vina mea, așa a voit Dumnezeu! Ascultați așadar! Da sânt zece ani și mi-se pare c'ar fi numai de ieri!

Plecasem cu calul, gândindu-mă numai la tine și la viața noastră viitoare, dar Dumnezeu altcum a voit! Mai aveam de făcut cale de două

O dispoziție cât se poate de binefăcătoare a fost luată de ministerul instrucției cu privire la membrii corpului didactic. După cum se știe corpul didactic din România are o casă a sa proprie de ajutor și împrumuturi. Prin această casă, a cărei avere este acum destul de însemnată, ministrul de instrucție a luat dispoziția să se acorde împrumuturi acelor profesori, cari doresc să-și facă locuințe. Aceste împrumuturi se vor face în modul următor:

Fiecare membru al casei de împrumut și ajutor în cazul când cere un împrumut spre a-și clădi sau cumpăra locuință, trebuie să prezinte titlurile pentru stab. lirea dreptului de proprietate. Nici un împrumut nu va putea fi acordat aceluia care mai sânt proprietari în localitatea unde vor să-și construiască locuințe. Spre a oferi garanțiile necesare pentru restituirea sumei împrumutate, cel care împrumută trebuie să contracteze în favorul casei de împrumut o asigurare asupra vieții, în valoare de cel puțin cât suma împrumutată. Pentru garantarea plății Casa de împrumut cere ca acela, care ia bani pentru construirea de locuință, să constituie în favoarea Casei o ipotecă de primul rang.

Pentru a putea înlesni tuturor membrilor corpului didactic să devie proprietari, formalitățile împrumutului sânt cât se poate de simple.

Abla au trecut două săptămâni de la punerea în aplicare a legii repausului duminical și s'au găsit oameni interesați și speculanți, cari să protesteze în contra felului cum această lege se aplică. E goana nebună după câștig, care-l face să uite că tot omul are nevoie de repaos. Și mai este în același timp un semn al decăderii simțului religios. În alte vremuri bătrânii clinteau și prăznuiau această zi. Cei de astăzi găsesc de cuviință să protesteze când legea îi oprește de-a lucra. Vina este în orice caz și a capilor bisericești, cari s'au agitat pentru orice, numai pentru respectarea sfintei zi a Duminicii. Dacă acești capi ar fi pornit mai de mult campania pentru respectarea zilei de Duminică, până acum speculanții ar fi înțeles că pretențiunile ce le formulează, sânt absurde. Campania ce s'a început în contra repausului duminical este în orice caz de condamnat. Și este de mirare că nici chiar acum capi bisericești nu protestează în contra vânătorilor de câștig. Pentru chestia consistorului superior bisericesc s'au agitat. Au rostit afurisenii cu atâta ușurință, încât guvernul s'a văzut nevoit a reglementa cazurile când aceste afurisenii se pot face.

Acela cari vor suferi mai mult în cazul când campania în contra repausului duminical va

triumfa, vor fi gazetarii. Directorii marilor ziare din București pretind că publicul suferă neavînd Luni dimineața ziare la îndemână. E un pretext de a răpi ciasurile de odihnă ale salariaților lor. În aite țări de mult a dispărut acest barbar obicei de a lucra Duminica în atelierile tipografice. Și n'ar strica dacă s'ar imita acest obicei în locul atâtor altele.

De câteva zile urmăresc cu atenție știrile publicate de zărele bucureștene cu privire la meritul luptelor politice din Ungaria. Sânt atâtea detalii interesante, atâtea știri, cari, având în vedere faptul că sânt transmise prin telefon sau telegraf, costă enorm de scump. Vezi cum este urmărit pas de pas cutare politician ungur de a șaptea mână. Se reproduce declarațiile cutărui imbecil, se arată ce spune cutare fițuică iudeo maghiară de cancanul pus la cale de politicianul ungur X sau Y. Coloane întregi despre lucruri cari îi privesc numai și numai pe ei, cari n'au nici o legătură cu poporul românesc, cu viața sufletască a acestui popor.

În schimb gazetele ungușești vorbesc așa de rar despre cele ce se petrec în România. Vorbesc mult, când este chestia de a ne înjura pe noi. Am văzut de pildă cum au exploatat minciuna răspândită de zărele ovrești că ministrul Instrucției ar fi dat ordin ca în cărțile școlare din România să nu se mai amintească despre ținuturile locuite de români, despre luptele purtate de românii de supt dominația străină. Când este vorba de ceva ce ar putea compromite prestigiul Româneli, atunci zărele maghiare se grăbesc a înregistra toate infamiile. Altfel nu.

Nu cred oare zărele din București c'ar fi bine să lase la o parte atâtea nimicuri privitoare la cancanurile politice ale politicianilor unguri? Să dea numai astfel de știri, cari stau în directă legătură cu viața, cu soarta poporului românesc? Ar fi mai natural și mai puțin costisitor în același timp.

Subscrierile pentru înundații din Banat au ajuns la suma de 50.000 de lei. Zărele își exprimă nădejdea că în scurt timp sumele subscribe se vor urca la cifra de două sute de mii de lei.

Correspondent.

Procesul manuscriselor furate.

În numărul nostru dela 2 Septembrie 1908 am publicat, supt titlul »În jurul unei catedre«, o informație în care, răspunzând la un articol plin de minciuni publicat de Ioan Costa, fost cândva profesor și la seminarul din Arad, în »Aradi Közlöny«, între altele am afirmat că:

»d. Costa s'a dat la manipulațiuni cu niște acte căutând să compromită pe directorul seminarial părintele Roman Ciorogariu înaintea guvernului;

»că a fost înlăturat din postul de profesor fiindcă nu și-a făcut examenele cerute«;

»că d. Costa minte când afirmă că d. director seminarial l-ar fi bruscat cu prilejul cererii unui concediu«;

»că tot astfel minte d. Costa când afirmă că ar fi sulevat în fața dlui comisar consistorial Vasile Goldiș incapacitatea dlui Ciorogariu în conducerea seminarului«;

»că cu materialul de tradare adunat în cursul unui an, el cercă să terorizeze consistoriul ca să-l aleagă fără calificare«.

Simțindu-se atacat în onoarea sa, Costa Iános a pornit proces de calomnie împotriva d-lui Constantin Savu, redactorul nostru responsabil. Procesul acesta a ajuns să se dezbătă azi înaintea tribunalului din Arad, după ce în vre-o două rânduri fusese amânat neînfrățându-se toți martorii.

Ziua de azi a fost fatală pentru acuzator. Tribunalul a admis cererea d-lui Savu de-a dovedi cele afirmate și, uzând de această libertate, d. Savu a dovedit prin martori că tot ce a afirmat corespunde adevărului. Numai în două cazuri neînsemnate, tribunalul a socotit că dovezile n'au fost suficiente și l-a condamnat pe d-nul Savu.

Înaintea tribunalului din Arad s'a dovedit astăzi că Costa Iános a mințit când a afirmat că a fost alungat dela seminar deși a avut calificarea cerută, s'a dovedit că a

ore până la Tonni, unde credeam, că să înoptez, pentru a dimineața următoare să plec mai departe la Nuovo, când iată, că deodată începe să ningă.

Nu-mi păsa mult, căci eram deprins cu intemperiiile vremii și astfel o luai pe jos, mergând alături cu calul meu bine împovărat, pe cărarea cea costisă a mentelui. Vântul îmi aducea zăpada tot în față, așa mi-se prișese de hainele, genele și buzele mele. După câțeva vreme, mantaua mea era cu totul acoperită, așa și desagi, șeaua și calul meu, cu un cuânt totul...

Orice urmă de drum, dispăruse supt zăpadă, dar eu mă țineam, că știu încotro trebuie să apuc și astfel pașii liniștiți mai departe.

Vântul sufia cu putere de alungul pământului și se înoprase de-abinele.

Tot mai tare creștea zăpada și nici un pui de om nu-mi eșea în cale.

Astfel ne trezirăm cu totul izolați de lume în beznă nopții, eu, care mă udasem până la piele și calul meu, sârmanul, care abia își mai ținea picioarele. Incepu-i să mi pierd curajul, căci mă temeam, că m'am răătăcit, de vreme ce Tonni nu se mai zăria. Înainte de a începe să ningă, eu dădusem peste o stână, baciul mă invitase să rămân peste noapte acolo, supt cuvânt, că nu peste mult o să înceapă să viscolească.

Văzând, că nu mai e nădejdea de a ajunge la Tonni, mă hotărâi să mă întorc la stână. Simțiam însă, ca să mai fac odată calea pe jos, îmi era imposibil. Încercam dar să încălesc calul, dar sârmanul era și mai istovit de puteri. Luai povara de pe el, ducând-o cu chiu cu vai spre a o ascunde la un loc sigur, de unde nădăjdiam

să o găsesc, în ziua următoare, încălecat apoi, și mi îndemnai calul la drum cu cuvintele: înainte cu Dumnezeu, astă noapte vom poposi colo de vale, iar mâine, când se va lumina de ziua, ne vom continua drumul.

Nu merșeram mult, când iată, că de odată, calul stătu locul. Am încercat eu în tot chipul să-l fac să pornească: îmboldindu-l cu pînteni, ba mai mângâindu-l, ba îl și bătu, înzadar, nu voia nici decum să se miște.

N'aveam încotr'o, fui nevoit să descălesc și să mi continui drumul pe jos, ducându-mi calul de căpăstru. Și ce noapte îngrozitoare. Vântul se mai domolise ce e drept, dară ninge într'una. Ochii mi-se împăngeniseră, corpul întreg îmi era șapăn și nici o rază de lumină nu se zăria.

Îmi ascuții urechile, poate voi auzi vreun glas de om, nu putui însă să prind nici un sunet. Nici o țipenie de om în pustietatea îngrozitoare!

La dreapta și la stânga se pierdeau în înălțimi culmile cele albe ale munților; iar dindărătul meu o negură deasă se ridica față în față ca gura unei afundături. Îndată am și observat, că drumul, ce-l apucaserăm, nu era același, pe care-l făcusem adineaori, căci înzadar căutam să văd coliba ciobanului, că nici de cum nu se zăria.

O! de ce nu-mi continuasem eu atunci drumul?! Poate nici nu mai era mult până la Tonni, afară de aceea, mă părăsiseră și puterile. După vre-o jumătate de oră de dibuială zadarnică, și obositoare, o negură deasă mă încinsese de toate părțile, răpindu-mi și ultima rază de lumină. Numai puteam să văd nimic, și dupăcum mai înainte ochii, așa îmi slăbiră acum și simțirile așa

că căzui în zăpadă, lăsându-mă în voia lui Dumnezeu. Pentru ultima dată mă gândiam la Simona mea.

Îile tăcu un moment, doborât — pare-că de dureroasă amintire a acelei nopți îngrozitoare. Poate că făcea o asemănare între împrejurile nenorocite de atunci și între momentele de groază prezente știind bine, ce soartă i-se pregătea.

»Mai departe, zise Simona.

Glasul ei însă părea, că se mai mulase.

Ea pleca privirile în pământ, în vreme ce expresiunea de groază d'în față ei, dispărea din ce în ce tot mai mult. Îile, trebuie cu observare această, căci o rază de nădejde părea, că totuși mai plutea în fața lui.

»Când m'am trezit, continuă el, era ziua mare Zăceam întins pe un pat alb, într'o buătărie spațioasă pe a cărei vatră de piatră, ardea un foc zdravăn. Văzând mulțimea de vase și arămuri, cu care era prevăzută bucătăria, îndată îmi făcu judecata, că mă aflu în casa unor oameni cu stare bună. O față îmbrăcată în porți dela Tonni, gătia la vatră. Mă aflam de fapt la Tonni, mă întrebam în gândul meu: Cum mă pomenisem eu acolo? Câtă deosebire între soarta mea din noaptea trecută, când rămăsesem pradă morții, în mijlocul zăpezii supt cerul acela posomorît și între patul cel cald, în care mă trezisem și lângă care veghia o față frumoasă, care poate aștepta să-mi revin în viață.

Da, într'adevăr o față frumoasă.

Ai fi putut-o asemăna cu Madona pe care o scot, în procesiune, la praznice mari. Ochii Simonei luă din nou expresia posomorîtă și sălbatică de mai înainte, căci se vede, că ghicise

făcut negustorie cu manuscrisele unor articole publicate de d. R. Ciorogariu în »Tribuna«; s'a dovedit că a mințit când a scris în »Aradi Közlöny« că d. director l-ar fi bruscat... Costa n'a fost prigonit de nimeni pentru sentimentele lui patriotice, ci a trebuit să-și părăsească postul nefăcându-și examenele la vreme.

Costa a încercat să-și susție acuza cu apeluri la sentimentele patriotice ale judecătorilor, a căutat să facă efect stăruind asupra declarației necerute de nimeni că e un om care are tăria convingerilor sale; un om care trăiește din munca sa și pe care l-a nenorocit societatea românească »leneșă și stricată« în care a ajuns... Frazele aceste, spuse cu un avânt uneori aproape ridicol și cu un lux de amănunte străine de chestia în discuție — au stîrnit numai compătimire în cei cari au fost nevoiți să asculte frământările unui om care s'a abătut din drumul drept.

S'a mai dovedit însă și un alt lucru ciudat și întristător în acelaș timp: târgul manuscriselor furate de un fost redactor-plastron al ziarului nostru s'a încheiat în casa unui alt profesor român dela seminar, în casa dlui Teodor Botiș..

Procesul nu s'a putut începe decât la orele 11, deși fusese anunțat pentru orele 9 — neprezintându-se toți martorii. Unul dintre martorii principali, d. Dr. Aurel Cioban dela Lipova, nu s'a prezentat nici de data aceasta. Procesul cu toate aceste s'a ținut însă la cererea acuzatului.

Desbaterea a fost condusă de președintele Bîțó, asistat de judecătorii Lukácsi și Heller. D. Constantin Savu a fost asistat de distinsul avocat Dr. Iustin Marșieu; acuzatorul s'a înfățișat singur.

După constatarea identității acuzatului care se declară nevinovat, se procedeză la dovedirea acuzelor ridicate în »Tribuna«.

Primul martor e d. Dr. Iustin Marșieu, care face declarații neesențiale. Directorul dela școala ungurească din Arad Sófalvi de-aseenea nu știe nimic pozitiv.

deja, ca fata cea frumoasă din Tonni, era aceea, care îl răpise ei întregă fericire a vieții.

»Cum te simți, mă întreba fata, care mi luase mâna ca să mi pipăie pulsul. Cum te chiamă?« »Dar pe tine, o întrebai eu,« cu vocea răgușită. »Unde mă găsec eu?« »In casa mea.« »Pe mine mă chiamă Cosema P. Azi noapte pe când venia servitorul spre casă, te-a aflat pe tine în zăpadă, aproape mort. El te-a luat pe calul său și te-a adus aici. Te aflu în Tanni, cum vezi. După multă trudă, tocmai, când izbutiserăm să te readucem în viață, ai fost apucat de un acces de friguri, așa că nu putui afla cine ești. Portul îmi spune, că ai fi din A.«

»Incepu să-i povestesc pățania mea din fir în păr, amintindu-i și despre pricina plecării mele de-acasă, precum și despre viitoarea mea căsătorie cu Simona.

»Trebuie că ești foarte sărac, dacă ai fost silit să faci un drum atât de mare, ca să îți cumperi un inel — zise Cosema, ai cărei ochi mari și negri mă învăluseră cu privirea lor compătimitoare.

»Nu, nu sînt atât de sărac, îi reflectai eu. Doar am o livadă de castani, cari în fiecare toamnă îmi aduce un venit frumos, și-apoi mai am și o pereche de mâni bune de muncă. Ce e drept, sînt nevoit din când în când, să fac drumul până la Nuovo, pentru a-mi vinde produsele, dar pentru aceea nu sînt sărac. Mai am apoi și car, boii și calul, apoi casa... Nu zău, nu sînt sărac. Unde mă pui apoi că și Simona îmi va aduce ceva la casă!

Următorul martor, cărciumarul Faragó, chemat de acuzator, face declarații zdrobitoare.

Manuscrisele furate.

Intr'o seară, declară martorul, a venit în cărciuma mea Iova, fostul redactor responsabil al »Tribunei«, însoțit de alți doi înși și s'au așezat cu Costa la o masă. Iova l-a predat lui Costa câteva file de manuscrise, pe care acesta le-a pus la buzunar. Am auzit dela Costa că manuscrisul e al dlui director seminarial Ciorogariu.

Martorul recunoaște apoi că Costa i-a declarat că manuscrisul îi va servi ca armă împotriva dlui Ciorogariu.

Profesor fără examene.

D. Vasile Goldiș, secretar consistorial, declară că nu e adevărat că Costa ar fi fost dimis pentru alt motiv ca lipsa de calificare. Când a fost angajat ca profesor în Arad, la 1902, consistorialul l-a obligat să facă examenul de specialitate. Costa a amânat examenul an de an, deși în repețite rânduri a fost provocat de consistorial să-și facă examenul. De asemenea nu e adevărată afirmația lui Costa că el ar fi avut acelaș calificare ca d. profesor Mihulin, fiindcă d. Mihulin a făcut examenul de specialitate, pe care Costa nici până azi nu l-a făcut.

D. Goldiș declară mai departe că este neadevărat că Costa i-s'ar fi plâns lui, în calitate de comisar consistorial, împotriva dlui director Ciorogariu, acuzându-l că ar fi incapabil să conducă seminarul. O singură dată, între patru ochi, pe drum, s'a plâns împotriva lui.

Aceleași declarații le face și Prea Cuv. Sa d. Ciorogariu, care explică și cum i s'au înapoiat prin d. Burdia una dintre cele 3 file furate ale manuscrisului său.

D. profesor Mihulin declară că amândoi au fost provocați să facă examenul de specialitate. El l-a și făcut și a fost numit numai decât profesor definitiv, Costa însă nu l-a făcut. Costa l-a arătat odată niște manuscrise spunându-i că are în mâni o armă cu care va putea nimici pe d. Ciorogariu. Nu e adevărat că s'ar fi plâns în mod oficial împotriva dlui Ciorogariu.

Așa stăturăm noi mai multă vreme de vorbă, spunându-ne fără încunjur unul altuia toate păsurile, ca și când, cine știe, de când ne-am fi cunoscut: Cosema îmi spuse, că e orfană și că moștenise o moșie mare. Deoarece tutorul ei murise, ea își conducea singură toată gospodăria, care consta din o casă, din o grădină mare și din o ciurdă de vaci.

Intr'un rând am vult să mă scol din pat, ea însă mă oprii spunându-mi că doctorul pe care îl aduseră peste noapte, prescrisese, ca să nu plec, ba nici chiar să mă scol. Rămăsei iar, servitorul îmi aduse o farfurie de cupă, și îmi repeta ceeace îmi spusese și stăpânăsa.

Intr'adevăr nu trecu mult, și frigurile începură din nou să mă scutise, cu atîta vehemență încât o săptămână întregă plutiam între moarte și viață.

După ce însă îmi redobândii conștiința rugai pe Cosema să trimită vorba Simonei, pentru-ca să fie liniștită de întârzierea mea.

Ea îmi făgăduia totdeauna că-mi va împlini dorința și mă ruga să fiu liniștit.

Gîndul de altcum îmi era pururi la Simona, înaintea ochilor însă o aveam pe Cosema, pe frumoasa Cosema, care cu atîta gingășie se mișca prin odaie, se înclina spre mine, îmi răcoria văpala frunții cu mâna ei rece și în fiecare noapte dearându-i veghia la capul meu. Această îngrijire plină de iubire, făcu să se trezească în mine simțul de recunoștință, dar, mă făcu tot deodată să simt și o durere respusă pentru

D. Gh. Pop și Gh. Nichin fac declarații mai puțin esențiale.

D. Constantin Burdia declară: În primăvara anului 1908 au primit dela d. Iova, fost redactor responsabil al »Tribunei«, o scrisoare la care erau anexate câteva file de manuscris cu observația că sînt manuscrisul d. dlui Ciorogariu. Eu nu l-am cunoscut pe d. Iova și m'am mirat chiar cum a ajuns să mi-le trimită mie. Pe Costa abia îl cunosc. O s'ingră dată l'am întâlnit, când mi-s'a plâns că e prigonit.

D. Dr. I. Marșieu: Vă aduceți aminte că ați primit dela d-nul Dr. Cioban sau Dr. Puticiu o scrisoare cu rugăminta de a interveni în interesul lui Iova, care pe vremea aceea era condamnat într'un proces de presă?

C. Burdia (hezitând): Nu mi aduc aminte, pentru-că eu primesc foarte multe scrisori de asemenea natură.

Unde s'a cumpărat manuscrisul?

Martorul următor, d. profesor Teodor Bolș declară: A auzit dela alții că s'ar fi furat dela »Tribuna« niște manuscrise cari au ajuns în mâinile lui Costa. Mai târziu Costa le a restituit lui Iova, care le a trimis lui Burdia. Nu se știe dacă Costa a plătit ceva. A auzit însă că avocatul Dr. Cioban din Lipova le ar fi plătit. Costa n'a făcut nici o plângere împotriva d-lui director Ciorogariu.

Dr. Iustin Marșieu: Vă rog să-mi răspundeți dacă e adevărat că d. Dr. Cioban s'a întâlnit și înțeles cu Iova în casa d-tele?

T. Botiș (hezitând): În prezența mea nu.

Dr. I. Marșieu: N'ai auzit nimic nici indirect?

T. Botiș: Nevasta mi-a spus că au fost la mine acasă amândoi Cioban și cu Iova, dar eu n'am fost de față. (Mișcare în sală).

Costa — agent.

Martorii următori fac declarații categorice.

Vasile Bolgă declară: Redactorul responsabil al »Tribunei« Iova l-a spus că are un manuscris de-al dlui Ciorogariu. El a comunicat lucrul acesta lui Costa, care l-a invitat în cărciuma lui Faragó, unde Iova i a dat lui Costa 3 file de manuscris. Costa a declarat că va da aceste file procuraturii, pentru-că dl Ciorogariu a atacat pe Burdia

nepăsarea Simonei, logodnicei mele, cum nu-mi trimelea nici o veste, deși știa bine că mă aflu pe pragul morții. După vre-o săptămână mă simțiam mai bine, și doctorul mă asigurase, că după opt zile, mă voi putea reîntoarce în satul meu. Intr'o noapte însă, aud, că cineva deschide ușa dela odaia mea. La fiacără cea slabă a focului de pe vatră ce ardea nu mai sub spuză, mi se păru că văd pe Peppa, servitoarea. Mă făcui, că dorm și astfel printre gemele în'redeschise putui să mă conving deplin.

Nu era Peppa, ci Cosema. Ea se apropiase de patul meu și mă privi lung.

Ce voia ea? Oare de ce se uita ea așa la mine, îmi ziceam eu?

Odată ea s'a plecat peste patul meu, m'a sărutat. Eu am tresărit sfios.

Ea însă se retrase încetinel înapoi, se așeză lângă vatră și așa puse capul între mâni. Mi se părea că plînge.

Ce voia să însemne aceea?

Să se fi îndrăgostit deja de mine, mă gândiam eu? Și încă într'un străin? și care mai era și logodnicul altela?

(Va urma).

și pe Apponyi. Mai târziu Iova l-a spus că pentru aceste manuscrise a primit dela dl. Dr. Cioban din Lipova 600 cor. Iova l-a și invitat pe el și pe un alt prieten Minișan la o beție strașnică, când a primit banii. Costa a declarat că prin Bordia va interveni în favorul lui Iova.

Costa: Ții minte că ți-am spus când ai venit la mine cu știrea că Iova are manuscrise, că eu nu mă amestec în treaba aceasta și ți-am zis să pleci?

Dolga: Nu l-adevărat!

Dr. I. Marșieu: E adevărat că profesorul Costa v'a plătit în repetițe rânduri tot felul de băuturi?

Dolga: Da.

Dr. Marșieu: E adevărat că Iova s'a întâlnit cu Dr. Cioban la d. profesor Botiș.

Dolga: D. Botiș mi-a zis să-l chiem pe Iova la el (Mișcare).

Martorul Dolga se confruntă cu d. Botiș, care recunoaște că odată a fost la el Iova.

Dr. Marșieu (către d. Botiș): E adevărat că l-ai zis martorului Dolga că nu trebuie să-și aducă aminte de toate?

Botiș: L-am întâlnit odată și m'am plâns de neplăcerile în cari am ajuns.

Dr. I. Marșieu (arată dlui Botiș câteva scrisori iscălite cu litera C., parte »Un binevoitor«): Seamănă scrisoarea aceasta cu scrisoarea cumnatului dlui Dr. Cioban?

Botiș: se uită la scrisori și despre mai multe recunoaște că seamănă foarte mult cu scrisoarea dlui Cioban.

Următorul martor e C. Minișan, care a locuit cu redactorul responsabil Iova.

Minișan declară că el, Dolga, Iova și un tipograf s'au întâlnit cu Costa în cărciuma lui Faragó, unde Iova l-a dat lui Costa manuscrisul.

Dr. I. Marșieu: Ce a spus Costa de ce-i trebuie manuscrisul?

Minișan: Ca să aibă o armă împotriva dlui Ciorogariu.

Dr. I. Marșieu: Ce s'a întâmplat apoi cu manuscrisele?

Minișan: Iova mi-a spus că l-a dat dlui avocat Dr. Cioban din Lipova, care l-a plătit pentru asta, dându-i 600 cor. Asta o știu dela Iova, care ne-a invitat la o beție.

Interogatorul martorilor se termină.

Acuzatorul Costa cere pedepsirea acuzatului, care a voit să-i răpească onoarea! Discursul lui Costa e o înșiruire de vorbe fără înțeles. În repetițe rânduri a fost invitat de președinte să revină la chestie și să nu facă digresiuni și personalități. Costa a atacat mereu societatea românească, care nu-l lasă să trăiască din munca lui cinstită — și alte bazaconii.

După câteva observări scurte și concluse ale apărătorului d. Dr. Marșieu, care arată că toate acuzele au fost dovedite, tribunalul se retrage spre deliberare și aduce apoi următoarea sentință:

Acuzatul a reușit să dovediască că Costa a încercat să uzeze de un manuscris furat pentru a compromite înaintea guvernului pe domnul Ciorogariu; acuzatul a reușit să dovediască că Costa a mințit când a afirmat că el a avut aceeași calificare cași domnul Mihulin, care a fost numit profesor, pe când el Costa nu; a reușit să dovediască că Costa a mințit când a afirmat că domnul Ciorogariu l-ar fi bruscat; în ce privește celelalte două acuze (fără importanță), tribunalul nu le socotește suficient dovedite și pentru aceasta îl condamnă pe domnul Savu la 100 cor. amendă principală și 20 cor. amendă secundară.

Împotriva sentinței, apărătorul domnul Dr. I. Marșieu a anunțat apel.

Sentința aceasta a surprins toată lumea, care era convinsă că tribunalul îl va achita pe domnul Savu. Impresia generală a fost că domnul Savu, prin martorii citați, a reușit să dovediască toate cele afirmate în articolul »Tribunei« din 1908.

Scrisoare din Roma.

Carmen Sylva și presa italiană. — Cele zece porunci ale femeii de Carmen Sylva. — Acordarea votului femeilor în Camera italiană.

— Dela corespondentul nostru. —

Roma, 30 Iunie st. n.

De când sănătatea augustei Carmen Sylva este sdruncinată, presa italiană, în fiecare zi aproape, are câte-o scurtă informație asupra mersului boalei reginei României.

Astfel, astăzi, ziarul de dimineață »Il Messaggero« are o depeșă de câteva rânduri, în care spune că starea sănătății reginei s'a agravat, iar durerile apendiculare de care suferă, sânt foarte mult mărite.

Negreșit că notiță ca aceasta, pune pe gânduri nu numai pe românii cari sânt departe de neam, dar și pe străinii cari cunosc pe regina României ca scriitoare.

Și în Italia, Carmen Sylva este mult cunoscută. Ziarele au des traduceri din admirabilele bucăți literare ale Ilustrei scriitoare, iar revistele când pot să publice vre o noutate de Carmen Sylva, o pun în primul rând, și o însoțesc de cuvinte de laudă și de respect.

În ultimul timp, mai multe gazete italienești au publicat un foarte drăgălaș decalog al grațioasei noastre Soverane, și sânt sigur că cititorii și mai ales cititoarele noastre vor gusta aceste »zece porunci ale femeii«, cari constituiesc un mic manual de filosofie, și din cari se cunoaște ce profundă cunoșcătoare a femellor este Carmen Sylva. Iată-le:

I. Să nu începi tu cearta; însă dacă nu poți s'o înlături, fii curagioasă până la urmă. Dacă-ți suride izbânda, o să-ți mărești valoarea în ochii bărbatului tău.

II. Să nu ulei că te ai măritat cu un om, iar nu cu un zeu. Deci, nu te mira de slăbiciunile lui

III. Nu cere prea des banii bărbatului tău; mulțamește-te cu ceia ce-ți dă pe lună.

IV. Dacă vezi că bărbatul tău are prea puțină inimă, nu uita că are un stomac. Ingrijind de stomacul lui poți să faci să-i răsară inima.

V. Din când în când, dar nu prea des, lasă ca bărbatul tău să aibă cea din urmă vorbă. Aceasta îl va bucura, iar ție n'o să-ți strice.

VI. Cetește tot jurnalul, iar nu numai istoriile scandaloase. Bărbatului tău îi va plăcea să stea cu tine de vorbă despre evenimentele zilei și chiar despre politică.

VII. Chiar certându-te, să nu insulti pe soțul tău. Nu uita că dânsul a fost semizeul tău.

VIII. Din când în când fă pe bărbatul tău să creadă că est mai șiret și mai cult decât tine și mărturisește i că tu nu ești întotdeauna infailibilă.

IX. Dacă bărbatul tău este inteligent, să-i fi tovarășă, dacă este prost să-i fi prietenă.

X. Mai ales să respecti pe mama bărbatului tău: gândește-te că dânsul a iubit pe dânsa mai înainte de a te iubi pe tine.

Este inutil să mai adăugăm vre-un comentariu, la această grațioasă colecție de zece porunci, cari conțin atâta filosofie și atâta profunzime de cugetare, datorită Augustei Carmen Sylva, căreia cu drept cuvânt Europa întreagă îi recunoaște me-

ritul de cea mai mare scriitoare a timpului, iar noi românii ne putem mândri cu drept cuvânt, de a fi supușii și admiratorii M. S. reginei Elisabeta a României.

În secțiile camerei italiene, s'a discutat și s'a aprobat un proiect de lege care va produce o mare schimbare în viața publică italiană: s'a admis în principiu acordarea dreptului de vot femeilor, în alegerile comunale.

În Italia, alegerile consiliilor comunale sânt independente de politica generală a guvernului, și pe când un guvern este liberal sau conservator, administrația comunală, independentă de guvern, poate fi clericală sau socialistă.

Proiectul de lege, admis în secțiile Camerei, probabil că nu va avea timp să vie în discuția ei, din cauza scurtului timp care ne desparte de închiderea sesiunii parlamentare, dar cu siguranță că la toamnă acest proiect va căpăta sancțiunea de lege și dela anul vom asista la o nouă desfășurare electorală italiană, în care elementul feminin va lua o parte nu tocmai mare în primul an, dar care va merge tot mereu dezvoltându-se, pe măsură ce femeile se vor deprinde cu noua situație politică ce le va acorda legea.

De altmintelega lucrul nu este nou, și nevorbind de parlamentul finlandez unde femeile sânt reprezentate, nici de parlamentul australian unde numărul deputaților femei este foarte mare, faptul că femeile vor vota în alegerile administrative a existat chiar în Italia, încă din vremea când nordul Italiei era provincie austriacă.

În acea epocă, Lombardia și Veneția, femeile votau.

Și să mai zici că lucrurile și faptele nu se repetă!...

I. Th. Alian.

Pentru victimele catastrofei din Bănat.

Apelul comitetului național.

Din Budapesta ni-se telefoniază următoarele:

În numărul de azi al »Luptei« se publică apelul comitetului central electoral adresat »cătră inimile simțitoare ale partidului național românesc«.

Apelul zugăvește întâi durerea pentru nenorocirea bănățenilor și arată cum s'au unit toți românii dela Nistru la Tisa pentru ajutarea lor.

Se continuă apoi astfel:

»Nu poate nici comitetul partidului național românesc să lipsească dela împlinirea acestei datorii dureroase obștești față de neam. Așa credem și venim cu acest apel cătră toți fiii buni ai națiunii noastre cu rugarea ca ofertele binevoitoare să le aducă nu numai ca milă creștinească ci totodată ca dovadă de dragoste frățescă; să știe lumea toată ca noi românii una sântem, una trebuie să fim și în bine și în rău până la moarte«.

Apelul spune că comitetul întâi se gândea să se alature la acțiunea de ajutare, dar de oarece fiecare dintre cei cari s'au mișcat ca să ajute se mărginesc la acțiuni de sine stătătoare, deși paralele adunate sânt destinate aceluiaș scop, cedăm buni bucuroși stăruințelor vrednice și publicăm și noi un apel cătră obștea românească ca să se facă colecta prin toate părțile locuite de români.

Ofertele să se trimită dlui Dr. Ștefan C. Pop Arad, și se vor chita pe cale ziaristică.

Gulere
și
Manșete.

Numai calitate bună.
Marca lanț.

SUC. EMMER FERENCZ
Welsmayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi

Din ședința comitetului central electoral
în Budapesta la 25 Iunie

semnați

Gh. Pop de Băsești Dr. T. Mihali
Dr. Vasile Lucaci.

Circulara episcopului Caransebeșului.

Prea Sf. Sa Miron Cristea, episcopul diecezei Caransebeșului, a adresat următoarea circulară către credincioșii diecezei:

O deosebită și adâncă durere a stârnit în sufletul nostru și a sfinților noștri dela stăpânirea bisericii trista veste, că în săptămâna trecută s'au deslănțuit asupra celor mai multe părți și ținuturi aparținătoare eparhiei Noastre astfel de ploi furtunoase, împreunate cu rumperl de nori, cari au zdrobit nu numai belșugul mult promițător din părți întregi a câmpiilor și hotarelor, în cari ați muncit și în cari v-ați pus toată nădejdea, ci au sfîns și multe vieți de om. Încă n'avem în toate privințele date sigure, dară să vorbește, că numai în comitatul Caraș-Severinului au căzut jertfă câteva sute de inși, pe lângă multele case, cari parte s'au prăbușit, parte au fost rase fără urmă de pe suprafața pământului.

Ploile scormonite de vijelii puternice au umflat rîurile, vâlcelele și văile altădată liniște; iară apele tulburate — rostogolindu-se cu furie sălbatică — au inundat hotarele, rumpând și zdrobind tot, ce le-a stat în cale: arbori, holde, iarbă, poduri, case, clădiri economice, vite, turme, necrușând nici oameni, cari — ne mai având timp a să mântui — au fost înghițiți de valurile lor furioase.

Indemnați de această jalnică întâmplare a ispiți scripturile, am dat de cuvintele lui Moise pe când era încă în Egipt: «Domnul a dat tunete și grindină și fulgere fugeau pe pământ și plouă Domnul grindină preste tot pământul Egiptului. Și era grindină și foc arzător în grindină așa de mare, cum nu s'au mai pomenit în pământul Egiptului, de când a locuit popor în el. Și ghița a bătut în țară Egiptului tot, ce a fost pe câmpuri, oameni și vite, nimicind bucatele din țarine și rupând pomii din hotare» (2 Moise IX. 25.) Iară Psalmistul David adaugă: «Și Domnul a tunat din ceru și Cel prea înalt a slobozit tunetele sale cu grindină și fulgere... Și s'au pornit vărșare de ploaie, acoperind fața pământului (XVIII. 13—16) »El a trimis în pământul lor». (105. 32—33).

Reamintindu-ne aceste plage din îndepărtata vechime, am ajuns la convingerea, că pe locuitorii din acest ținut l-a ajuns amenințarea prorocului Ezechiel, când zice: «Voi... trimite preste tine un mare potop, ca să te acopere ape mari» (XXVI. 19).

Cumpenind adevărat cu sânge rece această nefericită întâmplare, ne-a răsărit în minte gândul, că deastădată Părintele nostru cel cerec trebuie, că ne-a certat pentru păcatele și greșalele noastre. Trebuie, că ni-a descoperit pe această cale mânia sa față de cei ce l-au uitat și au nesocotit povețele lui, precum zice Isus fiul lui Sirah: «Și Domnul va arăta puternicul său glas, ca să se vadă mâna lui întinsă de mânia amenințătoare... cu fulgere și ploaie tare și cu grindină. (XXX. 30)

În fața acestor lovituri se naște acum dela sine întrebare: «Oare fost-au mulți vrednici de ele?»

Scrutând mai deaproape viața și faptele fiilor bisericii noastre din ținuturile, cuprinse de mânia lui Dumnezeu, trebuie să recunoaștem, că mulți — foarte mulți — s'au întors de către Dumnezeu și biserica lui, l-au uitat poruncile și bunele îndemnuri și s'au dedat la fapte rele și potrivnice învățăturilor creștine. Mulți sânt așa cum zice dreptul Iov: «Dumnezeu tună cu tunetul său grozav... și totuși nu-l cunoșc» (IX. 13).

Tare mulți din fiii bisericii noastre au scos din sufletul lor aceea putere a iubirii creștinești, care închidează pe oameni într-o obște mare, care să ajutează împreună. Mulți — în loc să se iubească ca frații — să îndușmănesc până la cutare să se împoștăieze până și pierd averea agnosită de părinți cu multă sudoare, să urască unii pe alții și călăie să se strice unul altuia, în loc să fie conduși de vorba scripturii: «Ce ție nu-ți place, altuia nu face.»

Unii nu își aduc aminte de biserică decât numai atunci, când au lipsă de vr'un loc de cinste în sânul ei, și aceasta nu ca să muncească pentru binele ei și a așezămintelor ei, ci ca să și poată întocmi mai cu înlesnire trebușoarele sale proprii. Incolo habar n'au de tot ce-i lucru bisericesc, ba chiar și unii dintre preoți nesocotesc poruncile Domnului și se ocupă cu lucruri chiar oprite de învățăturile creștinești.

Alții trăiesc în nelegiuire, în concubinate, fără a fi primit binecuvântarea bisericii prin talna cununiei, și stricând astfel bunele orânduleli ale legii și credinței noastre creștinești și strămoșești; ba este tocmai în aceste părți lătit obiceiul rău și necunoscut alurea, că tineri nevrăstnici — spre mirarea lumii întregi cu învoirea părinților — se dau laolaltă și duc un trai nelegiuit, care e împotriva nu numai a poruncilor lui Dumnezeu, a așezămintelor bisericii, ci și împotriva firii, căci un asemenea trai are de urmărire sleirea puterilor truștești a tinerilor încă nedesvoltați deajuns; fil lor — dacă peste tot au — devin piperniciți — iar părinții și mai ales femele să prăpădesc cu zile, înainte de vreme.

Alții sânt cuprinși de alte păcate și patimi. Deci cum să nu ne ajungă mânia și bătaia lui Dumnezeu? Ba pentru cei răi, îi ajunge și pe cei buni.

S'a întâmplat cu noi ceea ce mai astă primăvară s'a întâmplat cu vestitul oraș din lume, cu Parisul din țara Franceșilor, unde însăși stăpânirea luminează a țării — cuprinsă de un rău duh necreștinesc și împotriva bisericii lui Cristos, a pornit goană sălbatică asupra bisericii și a slugilor ei; și de acela trimisu-le-au Dumnezeu potop, ca să umble cu luntrea pe cele mai frumoase ulițe ale împodobitului oraș, dar plin de păcate, ca astfel să-și vină în fire și să-și aducă aminte de Dumnezeu cel uitat.

Să ne întoarcem iar la Dumnezeu și la biserica lui. Cei buni cu cuvinte blânde, cu pilde alese, cu sfatul înțelepte, să căulăm a abate pe cel răi dela calea greșită, pe care au apucat, ca astfel să îmblânzim mânia lui Dumnezeu, căci el e bun și iertător și larăși primește la sine pe cei pocăiți, după făgăduința sa cuprinsă în cuvintele lui Isus Sirah: «Am întors în o clipă de mână fața mea de către tine; dară cu milostivire vecinică mă voi îndura de tine, zice Domnul, mântuitorul tău» (54. 7 și 8.) Îndeosebi preoții să-și vadă de biserică și de împlinirea chemării lor apostolești mai ales acum, când li se îmbie acest nenorocit prilej.

Să îndreptăm deci rugăciuni din adâncul sufletului nostru, cuprins de pocăință către cerescul părinte, ca — deși lucruri vrednice de pedepsire am făcut și dreapta lui judecată ne a ajuns — totuși în nemărginita lui bunătate să ne ierte, să-și întoarcă de către noi mânia cea cu bătaia lui Dumnezeu? Ba pentru cei răi, îi ajunge și pe cel bun.

E lucru cunoscut, că Bănatul este — când vrea bunul Dumnezeu — o foarte mănoasă parte de pământ a țării noastre. Grâul lui este vestit în toată lumea. Și totuși o mare mirare trebuie să ne cuprindă, că în tare multe biserici din acest Bănat plin de belșug nimenea nu duce o singură prescură, făcută din acel grâu vestit la sfânta biserică, ca o mică jertfă din prisosul, cu care l-a dăruit Dumnezeu după seceriș. Din contra, biserica din al ei trebuie să dea plată la o anumită persoană, care să pregătească prescurile de lipsă în cursul anului.

Să ne întoarcem deci la vechiul obicei, de a duce din întâiele roduri ale pământului o mică jertfă și ca prinos Celui-prea înalt, care ne-a rodit pământul și ne-a umplut hambarele de bunătați.

De altă parte cei cu stare bună, cari aveți din darul lui Dumnezeu jinițele pine de bucate și bunătați, cei avuți, să săriți cu ce puteți în ajutorul celor păgubiți și lipsiți, în ajutorul celor rămași orfani și fără sprijin, ca astfel îndurarea Celui-de-sus să nu vă părească barem pe viitor; ci să ne ferească pe noi pe toți și câmpurile și hotarele de ploi prea multe ori vijelii turbate, de secetă mare și de toate relele.

Noi cunoaștem poporul nostru. Știm, că este milostiv față de cei bolnavi, de cei săraci, de cei flămânzi, goli și ajunși în nefericire. Prin multe sate de ale noastre sânt t'puri cunoscute de săraci, cari trăiesc zeci de ani din mila vecinilor și a celorlalți locuitori.

Deci sântem convingși, că și fără cuvântul nostru părintesc s'au găsit și până acum și se vor găsi și de aci înainte oameni, cari din îndemnul lor propriu au venit și vor sări în ajutorul celor strimțorați, ocrotindu-i în casele lor, îmbrăcându-i, săturându-i, legându-le ranele și mângându-i.

Cu toate acestea nu va fi de prisos, dacă — cuprins de îngrijire pentru cei năpădiți de lacrimile suferințelor — vă îndemn și din parte-ne, ca de astădată în măsură îndoită să vă arătați simțul vostru de ajutorare, ca astfel să se stămpere foamea celor flămânzi și până se va porni și încheia o mișcare mai mare, care să adune mijloace mai mari și dela cei îndepărtați. Îndeosebi cei din satele scutite de năpasta potopului, să se grăbească a ajutama pe cei bătnți de soarte din satele vecine. Acest ajutor să li-l dea ca un prinos, că bunul Dumnezeu s'a îndurat de ei și l-a ferit din gura valurilor nesurate. Ceice să îndură de cei năcăjiți, vor fi și ei miluiți de dreptul răsplătitor din ceruri.

Pot să fie între cei ajunși în lipsă copii orfani fără părinți. Pe aceștia să-i ia la sine oameni, ne cari nu i-a dăruit Dumnezeu cu copii, ca astfel să nu rămâie — sărmanii — ai nimănui; și — creșându-i mari — pot să le devie un sprijin la bătrînețe, ca și copii proprii.

După acestea cu lacrimi de pocăință să făgăduim îndreptare și să ne rugăm toți cu genunchile plecate: «Nu lăpăda, Stăpâne, până în sfârșit pe poporul Tău, celce a grașit, și nu depărta mila și îndurările Tale dela noi, ci — ca Ceta ce ești adâncul îndurărilor și noianul milostivirii — primește rugăciunile noastre și ne mântuiește pe noi de mânia și nevoia ce ne-a cuprins, ca Ceta ce ești însu-Ți lesne iertător și milostiv.»

Iară pentru cei înghițiți de valurile apelor — pe lângă noi — să vă rugați și voi, ca Domnul Dumnezeu să așeze sufletele lor în loc de odihnă și cu dreptii să-i numere.

Că arhierescă binecuvântare am rămas.

Caransebeș, în Lunea sfințelor Rusali 1910
al vostru de bine voitor

Dr. E. Miron Cristea,
episcop.

Apelul »Tribunei«.

Azi am mai primit următoarele contribuțiuni:

Societatea acad. »România Jună«,	50—
Viena.	50—
Dr. Teodor Burdan, avocat în Bo-	10—
roșineu.	10—
Simeon Atnages, Voivodinț.	10—
Valeriu Putici, comers. în Virșeț	5—
Iustina Dumitrescu, Lugos.	2—
Emil Tisca, contabil în Năsăud.	5—
Dr. Ioan Suciu, adv. în Zalău.	10—
»Mercur«, institut de credit în Nă-	100—
săud.	100—
Ioan I. Vulcu, Orăștie.	100—
Pavel Tulcan, judecător, Szolnok.	20—
Vasile Babul, judecător, Szolnok.	20—
Nicolae Marcu, Arad.	10—

Total: Cor. 342—

Suma cvitată în Nr. de ieri: » 3115.50

De tot: C. 3475.50

Situația politică.

Discuția răspunsului la mesaj.

Partidele camerei deputaților se pregătesc la o întinsă discuție asupra răspunsului la mesajul împărațesc. Se proiectase întâi amânarea discuției și punerea altor proiecte la ordinea zilei a proiectului de îndemnitare și a contingentului de recruți. Pentru a se face abaterea asta dela uz, trebuia consimțământul tuturor partidelor din cameră, dar la consfătuirea lor planul acesta s'a zădărnicit prin rezistența kossuthiștilor cari — măcar aici — au făcut opoziție.

Este obișnuit vechiu că toate partidele prezintă câte un proiect de răspuns la mesaj. Proiectul acesta schițează punctul de vedere

de principii al partidului și stăruiește mai ales asupra chestiilor și reformelor politice mai actuale cari se află în pregătirea legislației. În proiectele de răspuns de data asta punctul de competență va fi *problema reformei electorale*. Din aceste documente vom cunoaște atitudinea fiecărui partid. Dintre toate partidele atitudinea celui mai important e mai puțin lămurită în fața opiniei publice. Despre kossuthiști se știe că sânt potrivnici declarați ai votului universal. Iusthiștii s'au obligat prin o hotărâre a partidului pentru votul universal. Cea mai clară și neîndoioasă din toate e atitudinea partidului național, dimpotrivă partidul guvernamental are o părere absolut nelămurită, contradictorie și plină de ascunzături în chestiunea asta. Vom vedea acuma cum se va declara sau mai probabil se va feri să se declare învâlnindu se în generalități și reticențe.

Despre atitudinea celorlalte partide nu știm decât că vor lua parte foarte intensă la discuție. Partidul dlui Iusth se pregătește la o discuție largă. *Toți membrii partidului vor lua cuvântul*, încât discuția fără a alerga la mijloacele obstrucției tehnice va avea totuși un caracter obstrucționar.

Dl Iusth a fost întrebat de un gazetar și a declarat că va porni *lupta cea mai violentă contra guvernului*.

— Acuma sau la toamnă?

— *Nu la toamnă*, a răspuns dl Iusth. Sânt lucruri cari nu se pot amâna până la toamnă. Sânt mai ales chestiile atrocităților electorale, pe cari le vom pune în măsură largă în discuție. De altfel în cameră e bine și răcoare, încât putem petrece aici în mod plăcut toată vara.

Lucrările comisiilor.

Budapesta, 4 Iulie. Comisiile camerei și-au început lucrările. Comisiunea pentru răspunsul de mesaj se va întruni mâine la orele 10 a. m. Raportorul comisiei *Láng Lajos* va prezenta proiectul. Azi s'a întrunit comisia financiară și a dezbătut proiectul de indemnitate.

Contele Khuen despre alegeri.

În organul ministerului de externe a părut azi o convorbire cu primul-ministru contele Khuen.

D. Khuen spune înainte de toate că țărănul ungar ține mult la principiile sale politice și că nu sânt bani cu cari să poată fi abătut dela convingerile sale. Guvernul și partidul au lucrat să desbete publicul de efectele dezastruoase ale vrajlei în cari îl prinsese coaliția. Guvernul a reușit și trebuie să constate cu bucurie că procesul acesta a pornit de jos în sus. El și colegii săi sânt adepții bazei 67-iste care prin alegerile recente s'a întărit.

»Trebuie să însemnăm, a zis d. Khuen, că la alegerile trecute nu s'a dezvoltat nici o teroare și că ceea ce s'a realizat se datorește acțiunii de luminare de dinainte de alegeri. Se înțelege că sânt povești și legende ceea ce se povestește despre milioanele cheltuite la alegeri fiindcă țărănul ungar e din fire conservator și nu se abate dela principiile sale.

Apoi d. Khuen a vorbit despre relațiile cu Austria. Stăruința noastră e, a spus, să menținem relațiile de pașnică vecinătate cu Austria, dar vom lupta, bine înțeles, pentru interesele Ungariei.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 4 Iulie n. 1910.

— **O carte oprită de guvern.** Guvernul a oprit cartea; Elemente din biblie și istoria bisericească, pentru școlile populare române de Iosif Aron, aprobată de consistorul din Arad și cel din Caransebeș.

— **Capela românească în Germania.** Citim în »Neamul Românesc«: În ziua de 13 Iunie a. c., foaia săptămânală »Badener Tagblatt« ni-aduce vestea că la capela română din Baden-Baden din Germania, a lui Mihai Sturza, a fost serbarea jubileului de 25 de ani de când capela e condusă de-o comisiune, care se știe că e compusă din prefect, primarul orașului, din doi membri ai consiliului comunal și din superiorul capelei. Serbarea s'a început printr'un Te Deum, la sfârșitul cărui preotul Cicerone Iordăchescu, actualul superior al capelei și care ne reprezintă acolo cu multă demnitate, ca și predecesorul său Prea Cuviosia Sa, părintele arhimandrit I. Scriban, a rostit în limba germană un impresionant discurs, aducând mulțămiri consiliului capelei. O telegramă de felicitare s'a adresat în urmă chiliarului respectiv, I. P. S. Mitropolitul Moldovei și Sucevei.

»Corul bisericesc«, incheie numitul ziar, »înfrumuseță serbarea prin înălțătoare cântări«.

— **Starea M. Sale Reginei Elisabeta a României.** O depeșă din Sinaia vestește că M. Sa Regina României a petrecut de Vineri spre Sâmbătă o noapte foarte bună și fără să simtă nici o durere. Temperatura a scăzut și pofta de mâncare e mai bună.

— **Convocare.** În înțelesul §-lui 17 din regulamentul general al secțiilor științifice literare ale Asociațiunii convoc prin aceasta pe onorații membrii ai secțiilor pe ziua de Joi în 12 Iulie st. n. la 10 oare a. m. la *Ședința plenară ordinară*, care se va ținea în sala de ședințe a biroului »Asociațiunii« cu următoarea ordine de zi; 1. Deschiderea ședinței plenare la orele 10 a. m. 2. Raportul secretarului literar către ședința plenară. 3. Stabilirea ordinii de zi. 4. După amiază ședințele singuraticelor secții. *Sibiul*, 1 Iulie 1910. Prezidiul Asociațiunii: *Iosif Șterca Șulafu*.

— **Rectificare.** Suma de 125 cor. 30 fil., adunată pentru nenorocii din Băna!, a fost colectată de d. Teodor Bucurescu, învățător-dirigent în Comloș, — al cărui nume din greșala s'a omis din darea de seamă publicată în nrul 128.

— **Încă o biserică românească în America.** Din Indianopolis ni-se scrie: Cu ocaziunea serviciului divin ținut de către părintele Simion Mihăilțian din Indiana Harbor în 12 Iunie a. c. cu mare însuflețire s'a pus bază unei noi biserici în orașul Indianopolis-Indiana. Biserica va purta Hramul Constaniin și Elena. Este nădejde că, cu finea verei, să se pună deja Piatra fundamentală. *Un american.*

— **Lucruri detestabile.** Din Târgul-Murășului ni-se scrie: La noi, unde încă n'a pătruns curentul redeșteptării la conștiința demnității noastre naționale, adesea ni-se dă durerosul prilej de-a vedea, chiar pe cei meniți să conducă poporul, dejosându și înșiși naționalitatea prin fapte de-o detestabilă inconștiență. De multeori ajunge un fapt-două pentru a caracteriza o stare generală de lucruri și de multe ori un fapt lămurește o situație mai deplin decât un articol de reflexii. Iată de pildă două fapte pre elocvente, cari reoglindesc stările dela noi:

Plimbându-mă dăunăzi prin cimitirul român greco-catolic din orașul nostru, am văzut o cruce pe lemn care avea următoarea inscripție

ITT NYUGSZIK
VÁNCSA JÓZSEF
ESPERES

»Vancsa József« a fost de curând răposatul protopop român gr.-cat. al Oșorhelului, înrudit de aproape cu mitropolitul de fericită amintire Ioan Vancea de Buteasa al Blajului. Crucea a fost așezată la mormânt sub îngrijirea fiului răposatului protopop. Fiul se cheamă Dr. Vancsa János și e avocat. A luat în căsătorie o unguroaică.

Iată și al doilea caz: Un student abiturient din localitate, cu numele Alexandru *Maniu*, și a maghlarizat numele și acum se numește *Mán Sándor*. A trecut totodată dela legea sa românească ortodoxă la biserica ungurească reformată.

Cel care vă scrie lucrurile astea e un țaran, care are însă o leacă de carte și citește mereu românește, socotindu-și aceasta ca cea dintâi datorie a lui de român. Raportându-vă faptele de mai sus, îi vin în minte versurile:

»Cine-a întrăgît străinii
Mânca-i-ar inima câinii«...

— **Aeroplanul în serviciul poștei.** Direcțiunea poștelor din America de Nord a hotărât să folosească în serviciul său aeroplan. Autoritățile au permis șefilor de poștă să facă experiențe cu aeroplanul pe terenul Statelor unite. Cele dintâi încercări vor avea loc în Washington. La caz că experiențele vor reuși, se spune că turnurile edificiilor publice vor fi preschimbate în gări aeronautice.

— **O nouă agresiune grecească.** Un ziar oficios din București, apărut Vineri seara anunță următoarele:

»O persoană sosită ieri din Constantinopol ne comunică o nouă agresiune a hamaliilor greci din acest port în contra marinaților români de pe vaporul »Impăratul Traian«.

Mai mulți marinari români găsindu-se într'o cărciumă, unde se cânta românește în onoarea lor, hamalii greci au scos cuțitele și s'au repezit la românii în ajutorul cărora a intervenit imediat poliția și toată populația turcească.

Hamalii au fost desarmați, legați și conduși în hulduelle publicului la poliție, de unde au fost îndreptați apoi spre închisoare.

Se știe că legea marțială este încă în vigoare la Constantinopol. Hamalii greci purtătorii de arme vor fi dați judecății de autoritățile militare și-l foarte probabil ca ei să fie condamnați la o grea pedeapsă«.

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentru că dela **Székely și Réti** fabricanți de mobile în **Marosvásárhely**,

se capătă **garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor** și constă din: **2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de 360 coroane.**

Tot aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane.

Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmeții separate, în oricare parte a Ardealului. În provincia la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu deseme. — Să fim atenți la firmă.

— **Manifestațiile studențești din Lemberg.** Ancheta în cauza manifestațiilor sângeroase din Lemberg decurge cu multă energie. Vre-o treizeci de studenți ruteni au fost liberați, constatându-se că n'au luat parte activă la manifestație. În cursul anchetei s'a adevărit că manifestația n'a fost pregătită de mai înainte ci studenții venisera la universitate ca să-și iscălească indicele și întâmplător au intrat într'o sală de ședințe unde au găsit pe studenții poloni. Studentul Kotzkov, care a murit a fost îngropat azi cu mare pompă. La îngropare au luat parte delegații tuturor societăților rutene și polone, aducând și coroane, îngroparea a fost făcută ca pentru un martir național. O mare delegație a studenților poloni a fost erii la rectorul universității și l-au rugat să redeschidă cursurile universității și să se urmeze examenele întrerupte.

— **Furt în tren.** În trenul ce mergea Sâmbăta spre Paris din Nogant un tânăr a încercat să jefuiască pe o domnișoară care era în același compartiment. Când sta privind pe geam a isbit'o în cap de a năpădit'o sângele, dar domnișoara a mai putut țipa după ajutor și auzind-o cineva dintr'un compartiment dealături a dat alarmă. Trenul era gata să se oprească când banditul a sărit jos. Linia însă era dublă și pe paralelă trecea un tren expres care l'a sfărâmat bucățele. Domnișoara care era fida unui proprietar din Nogant a fost internată într'un spital din Paris. Banditul care fusese mutilat complct, n'a putut fi recunoscut.

— **Medicamentul Ehrlich.** Incercările cu medicamentul Ehrlich se urmează, specialiștii se rostesc, lumina se face din ce în ce mai multă.

D-rul Pick și Dörr din Viena l'au întrebuitat cu cea mai mare izbândă și au adus la cunoștința Societății doctorilor că sânt foarte optimiști.

D-rul Pick l'a experimentat în 30 de cazuri. Acesta a constatat că injecția în vine nu e așa de dureroasă ca în mușchi și că leacul face să dispară toate simptomele boalei mai repede decât ori care altul. Ba s'a arătat minunat chiar în cazurile grele în cari iodul și argintul viu nu folosesc. E de știut însă dacă nu se vor arăta simptomele din nou, cum se întâmplă, când le leuim prin medicamentele pe până acum.

D-rul Dörr a experimentat la 26 de bolnavi. El a constatat și tămăduirea unui bolnav, care nu mai putea scrie cu scrisul său obișnuit.

Alt specialist arată că leacul e de bună seamă bun la cazuri proaspete; la tabes și paralizie va putea cel mult opri în loc boala, dar stricăciunile suferite nu va fi în stare a le repara.

-Cronica socială și artistică.

Serata Bănuț—Crișan—Mărcuș.

Arad, 4 Iulie.

În înstrăinarea acestui oraș unguresc, și în căldurile verii, românii din Arad, și împrejurimi au avut o seară frumoasă și românească, o clipă de desmierdare a graiului și sufletului lor. Societatea fondului de teatru ne trimite, solie a stăruințelor ei culturale, trei tineri harnici, plini de zel și ambiție bună și înzestrați cu frumoase calități: pe domni Bănuț, Crișan și Mărcuș. Prin însușirile lor și prin aceia notă de tinerească și nobilă rivnă spre înălțarea noastră culturală cei trei tineri au cucerit dela început simpatiile publicului. Lumea noastră i a salutată cu căldură sinceră și cu entuziasm. Toți au înțeles că avem în fața noastră elementele viitoare noastre mișcări artistice și că ei reprezintă o generație nouă promițătoare în cultură românească.

Li salutăm și noi pe cei trei tineri și le urăm pretutindeni unde se duc să răspândească cuvântul și melodiile românești, succese cel puțin egale cu cel din Arad.

Festivalul s'a deschis cu o conferință a dlui Aurel Bănuț, directorul artistic al societății, asupra viitorului teatru românesc. D sa, ca multă competență, arată situaținea teatrelor din capitale și provincie, precum și avantajele și scăderile lor. Trece apoi la stările noastre culturale primitive și face apel la publicul nostru ca să îmbrățișeze cauza teatrului românesc, care trebuie să se realizeze cât mai curând. Publicul, care cunoaște stăruințele neodihnite și atât de entuziaste ale domnului Bănuț, l a aplaudat îndelung și cu căldură.

Au urmat apoi punctele de cântare și constatăm cu o adâncă mulțumire sufletească că aseară s'au impus, în toată puterea cuvântului, două talente muzicale de mână întâi: baritonul Ionel Crișan și tenorul Ștefan Mărcuș. Amândoi bursieri ai fondului de teatru.

Di Ionel Crișan e un bariton liric admirabil, cu dulceață și cu timbru plin bărbătesc; o voce pe care o modulează cum voiește. Auzim că între toți elevii academiei din Viena el are »bel canto« cel mai bun. În afară de calitățile înalte artistice, d-sa are un joc de scenă și o grimă admirabilă, precum și forță dramatică unde e trebuință.

La toată întâmplarea dispune de-o școală admirabilă, ceia ce înțelegem și mai bine, dacă știm că e fiul d-nei Crișan și al regretatului profesor sibilan.

În toate dolnele, dar mai ales în balada »Oroza« a d-lui Gh. Dima, a atins înălțimi splendide.

Tenorul Mărcuș, este un tânăr artist cu mare viitor, căci are voce plină, un registru mare, forte și piano de-oprotivă, precum și o figură frumoasă de scenă. De când l-am auzit în Budapesta a progresat rapid și azi, ascultându-l, ai impresia că te găsești în fața unui tenor de operă de rangul prim. Materialul bogat de care dispune, grație școlii — de doi ani încă — din Viena, va ajunge la o perfecțiune, care va face onoare numelui de artist român.

Atât în compozițiile maestrilor români, dar mai ales în romanța din Aida, a răpit sufletele auditorului și aplauzele umplau vasta sală tot mai puternice și mai calde.

Dacă la Crișan subtilitățile și detaliurile sânt de remarcate, atunci desigur darul naturii și forța nu sânt de a se uita la Mărcuș. Ceace nu înseamnă că am scăpat din vedere că ambii au trebuit să facă școală multă și grea la Viena, unde sânt, chiar de pe acuma, cunoscuți în cercuri largi, având în același timp simpatia și dragostea profesorilor lor.

Ni-s'a spus că chiar în București factorii muzicali se interesează de acești bursieri ai fondului nostru de teatru. Poate în vederea înjgheburii mult așteptatei trupe de operă română.

Acompaniamentul l-a susținut singură, d-șoara Onora Luca, excelenta noastră pianistă. Nu numai publicul, ci și înșiși artiștii au rămas încântați de măestria d-șoarei Luca. D-sa a primit un drăgălaș buchet de flori și recunoștința caldă a auditorului, tâlmăcită prin aplauze îndelungi.

După concert s'a încins un joc animat până n zorile albe.

Artiștii noștri au plecat azi la Oravița, unde sânt așteptați cu mare însuflețire. Concertul e fixat pe Marți seara. Din Oravița vor merge la Brad, și nu la Caransebeș cum se vestise la început, catastrofa din Caraș zădărniciind concertul din capitula județului uăpăstuit.

Coucertul din Brad se va ține Joi, în 7 Iulie.

Dorim simpaticilor noștri artiști pretutindeni succese strălucite.

ECONOMIE.

Piața grânelor din Aradul-Nou

2 Iulie 1910.

S'a vândut azi

grâu 300 mm.	10.80—	11.80—
orz mm.	6.10—	—
ovăs mm.	6.50—	—
secară mm.	7.60—	—
păpușoi 400 mm.	5.30—	5.40—

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 klg

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 2 Iulie 1910.

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Oriz nou

De Tisa — — — — —	23 K. 90
Din comitatul Albei — —	22 » 90
De Pesta — — — — —	22 » 90
Bănățănesc — — — — —	24 » 40
De Bacica — — — — —	23 » 40
Secară de calitate I. — —	14 » 20
Orzul de nutreț, calitate I.	12 » 75
Ovăs de calitate I. — — —	14 » 10
Ocuruz — — — — —	11 » —

Posta Administrației.

I. C. D., Stenia. Excepțional pe unul acesta.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

Un servitor cu conduită bună care se pricepe la economie și creșterea vitelor și e om cinstit și treaz, află imediat aplicare. — Hehs Vilmos, Arad, strada Deák Ferencz No. 12.

E de închiriat

o prăvălie de manufactură și băcani, cu o învârtire anuală de 60.000 Cor. Prăvălia e pe strada principală, bine aranjată cu pulturi și stelagiuri noue, cu patru galanterii mari, luminate cu electricitate. Se caută un român bun și isteț care ar putea primi prăvălia mea pe lângă condițiuni favorabile. — A se adresa lui Virgil Corcheș, Câmpeni (Topánfalva).

„Wällischhof“ sanatoriu

aranjat după sistemul Dr. Lahmann, cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietitice (1 oră și jum. depărtare dela Viena) în regiune romantică și sănătoasă. Postă și telegraf:

Maria Enzensdorf (bei Wien)

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

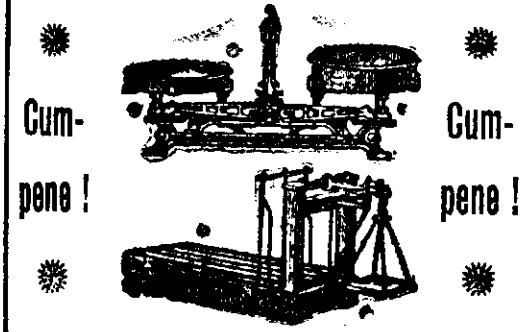
ANUNȚURI
se primesc cu prețuri moderate la administr. »Tribunei«

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA

1909		1910.	
9 Maiu.		1 Maiu.	8 Maiu.
ACTIV			
122632643	87827643	127824815	127027830
1420936	34805000	1767077	1797244
61766735	Argint și diverse monete	63365277	64176548
29549821	Portofoliu Român și Străin	27393797	26199259
11999825	(*) Impr. pe cf. publice	11999876	11999876
15190531	" " " " In cont cor.	14798943	14798943
3161621	Efectele Capital. Social	3116121	3116121
5972426	Efectele fondului de rezervă	6001308	6001308
704727	" " " amortizarea imob. și material	712198	712209
672309	Imobili	686527	696674
107801980	Mobilier și Mașini de Imprimerie	105844725	105279100
—	Cheltueli de Administrațiune	—	—
27659154	Depozite libere	39503523	38248357
12063996	" " & provisoriu	6045611	6582641
400596704	Conturi de valori	409059801	406636109
—	Conturi diverse, Sold.	—	—
12000000	Capital	12000000	12000000
26650782	Fond de rezervă	28352689	28248357
3923808	Fondul amortizării imobilelor și material	4180436	4180436
248740370	Bilete de Bancă în circulațiune	257289530	255349060
—	Profituri și pierderi	—	—
1479764	Dobânzi și beneficii diverse	1392424	1474827
107801980	Depozite de retras	105844725	105279100
—	" " & provisoriu	—	—
—	Conturi diverse, sold	—	—
400596704	Scomptul 5%. *) Dobânda 5 1/2%.	409059801	406636109

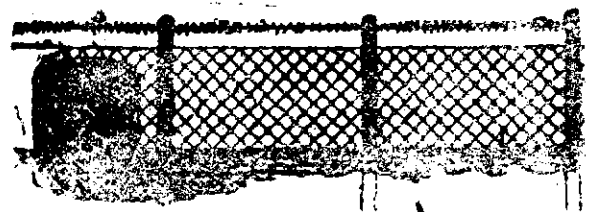
In atențiunea proprietarilor de cumpene !
Am onoare a face cunoscut on. public că am depus cu succes bun repararea și pregătirea cumpenelor la școala industriașă și de metalurie din Arad și astfel ca reparator calificat, pentru repararea cumpenelor primesc repararea a tot-felul de cumpene ș. a. cumpene cu brațe egale, în forma

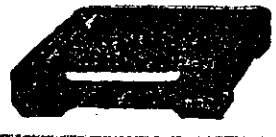
Cum-pene ! Cum-pene !
de pară, — zecimale, — centimale și pentru trăsuri, precum și semnarea punctuală a podurilor de 20, 10, 5, 2, 1 — și 1/2 kg. și legalizarea lor. —
Rugând binevoitorul sprijin, sunt cu d. stimă:
LUDOVIC SIRBU lăcătar și măjer diplomat,
DÉVA, Laktanya-u: nr. 6.

Klein István
Prima fabrică cu instalație electrică de împletituri de sîrmă, coarde de oțel pentru paturi și site etc. în Seghedin — Szeged, Kelemen-u. nr. 4. Telefon Nr. 242. — Fond. în a. 1840.

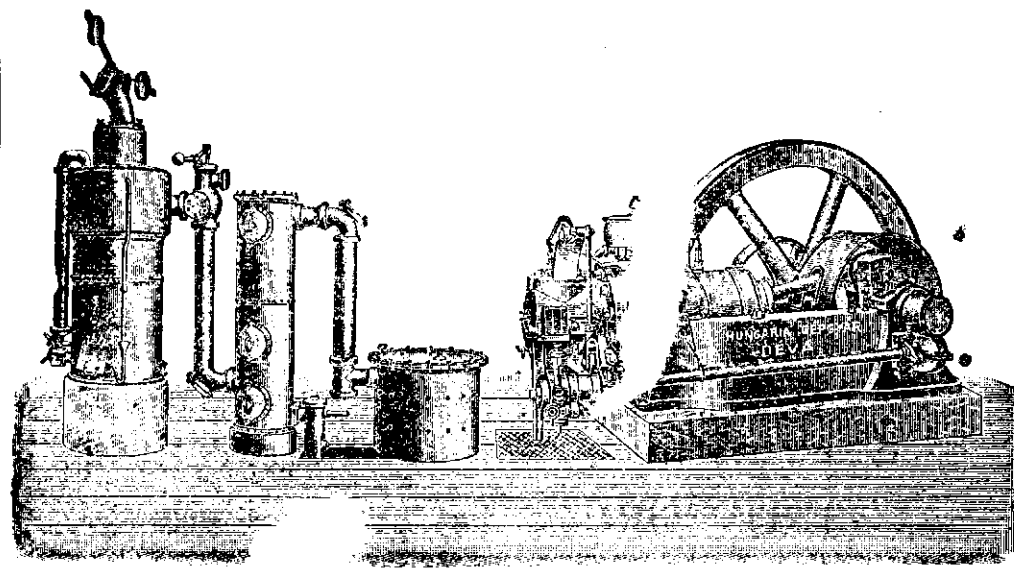
10m. de sîrmă pentru gard dela 30 fileri în sus.
Fabricatele mele în privința durabilității și a execuțiunii bune concurează cu orice fabricate de acest solu. — Serviciu conștientos. Prețurile mele sunt cele mai ieftine.
Cu prospecte și cu catalog de prețuri servesc gratuit.
Să fim atenți la firmă !

Credit pe ipotecă, pe cambiu și pentru oficianți mijlocește
Herzog Sándor
A R A D,
str. Weitzer János 15.
Telefon nr. 376.

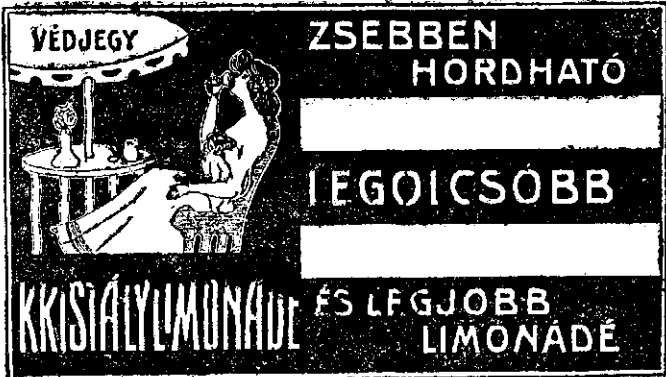
Să ne ferim de molii!!
In institutul de asigurare contra molilor din Oradea-mare a lui
Dozsa János
blănar
Nagyvárad, Passage Sass
— în fața teatrului „Urania”. —
Se îngrijește pe lângă prețuri convenabile, blane pentru femei și bărbați și blane de călătorie, covoare, boale și manșoane.
Magazin asigurat contra focului.

Báró Kemény József. Fabrică de mașini „HUNGARIA” societate comandită Déva.

Pregătește și ține în depozit:
Tot-felul de mașini economice.
Garnituri de motoare cu benzin și ulei pentru trier, în toată mărimea. Tot-felul de motoare stabile și mașini cu aburi de 1 cal putere și până la 500.
Plănuirea de stabilimente pentru lumină electrică și pentru putere transpunătoare, instalarea castelelor și economiilor cu lumină electrică. Plănuirea și construirea de mori pentru urluit, măcinat și cherestrăc. Apaducte și fântâni.
Recomandă fabrica sa aranjată modern cu deosebire pentru repararea a tot-felul de mașini economice și a altor mașini și automobile. — Specialități: instalarea de camere răcoritoare, stabilimente pentru fabricarea de gheață, lăptării și fabrica de cașuri și repararea canelilor.
Stațiuni de automobile.

LIMONATA KRISTÁLY

se poate purta în buzunar,
e cea mai ieftină și cea mai bună limonată.

Limonată contractată în praf. Se poate foarte comod purta în buzunar. O porție 6 fileri. O cutie pentru turiști cu 12 porții 80 fileri. - Face bune servicii în excursii la șporturi și militari la exerciții. Se găsește în orice prăvălie de delicatose și coloniale. Discompusă cu orice apă dă o limonată ireproșabilă. — O pregătește — — — fabrica de limonată Kristály a lui — — —

KERTÉSZ ERNŐ

farmacist în SZABADKA, 103 Tr.

Prospect de prețuri
pentru produsele de primăvară a „asocia-
țiunii pantofarilor din Arad”.

Botine pentru femei:

Pantofi din păsă fl. 1.50
Pantofi de piele de vacs dela > 2.— în sus
Botine > > Regate > 2.80 >
> > chevreux > > 4.50 >
> > vacs cu șiret dela > 3.60 >
> > chevreux cu șiret > 5.50 >
> > de vacs cu nasturi > 4.80 >
> > chevreux dela > 6.50 >

Botine pentru bărbați:

Cu țug simplu, piele de vacs fl. 3.30
> și fețe > > 4.—
Bergsteiger din piele cu lustru > 4.80 în sus
Cu țug simple ușoare ca un
fulg p-ntru bolnavi dela . . . > 5.— >
Bergsteiger de chevreux . . . > 6.50 >
Cu țug piele de box > 5.80 >
Bergsteiger piele de box . . . > 6.20 >
> chevreux bună dela > 7.80 >
Pantofi de chevreux > 5.— >

Ținem în depozit totfelul de ghete pen-
tru copii. La comanda din provincie să
se edscrie urma piciorului pe o hârtie.

Comanda contra ramb. necorespunzând
și înapoiaie în curs de 8 zile se schimbă.

Cea mai ieftină sursă pentru
cumpărat

săpunuri

pentru gospodărie, săpu-
nuri de toaletă, parfumuri,
și orice articole pentru spălat.

Luminări

de stearină și ceară pentru
biserici; e fabrica de săpun
a lui

Lorencz Károly,
Arad, Str. Forray p. Nadasdy.

ANUNȚ.

Aduc la cunoștința onoratului public
că am cumpărat și urmez conducerea

prăvăliei de coloniale Hoffmann

aranjată de nou și prefăcută din colțul străzii Forray și
piața Tököly. Aducând aceasta la binevoitoarea cunoștință
a publicului, trebuie să-i atrag atenția că pe baza cunoștiin-
țelor de zece ani petrecuți în magazinul lui Guttman S.
sunt în plăcuta poziție ca se servesc cele mai bune articole
pe lângă prețuri ieftine și serviciu culant, câștigând prin
aceasta mulțumirea clientelei.

Așteptând binevoitorul
spr'jin semrez cu stimă :

Stein Mór,
negustor de coloniale.

Atrag atenția onoratului public a-
supra atelierului meu de spă-
lătorie și colorare
chimică existent de peste

50 de ani

cea mai veche în ramul acesta.
Serviciu ireproșabil. — Prețuri conv.

FEICHTINGER J.
Kolozsvár

Str. Paris 5. Telefon

— — Cel mai bun remediu contra — —

● boalei porcilor și vitelor ●

e păsatul proaspăt. Pentru acest scop reco-
mandăm cea mai nouă mașină a noastră pat.

„LACI” numai
20 cor.

Macină porumb și orice cereale, mare
și mărunt. Se învârte ușor, petrece mult și
e foarte trainică. Pe cias macină 20 de
— — kilograme. — Se allă la: — —

FRAȚII BURZA marchitanii și ne-
gustori de mașini
ARAD. Telefon 604.

Hoffmann Sándor

Arad, palatul teatrului.

≡ Au sosit toate noutățile de primăvară : ≡

Materii admirabile în cele mai noue culori.

POSTAVURI
pentru talii.

DELINURI.

ȘALURI.

ROCHII de desupt.

CIORAPI

mai iefteni ca ori-unde

CONFEȚIUNI

pentru femei și fete.

ALBITURI.

PANZE.

BRODERII.

DANTELE.

ȘINOARE etc. etc.

TRUSOURI.

ADJUSTĂRI

(DECORAȚII)

pentru haine.

Rog să binevoiți a privi

vitrinele mele.

Frații Burza

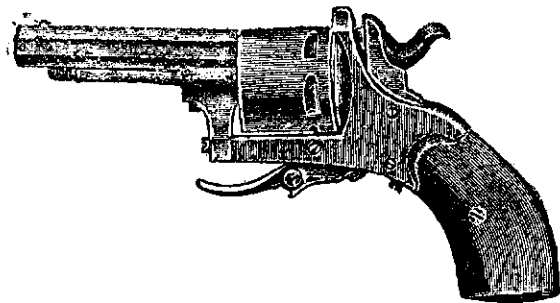
Firmă românească!

Nr. telefonului 604.

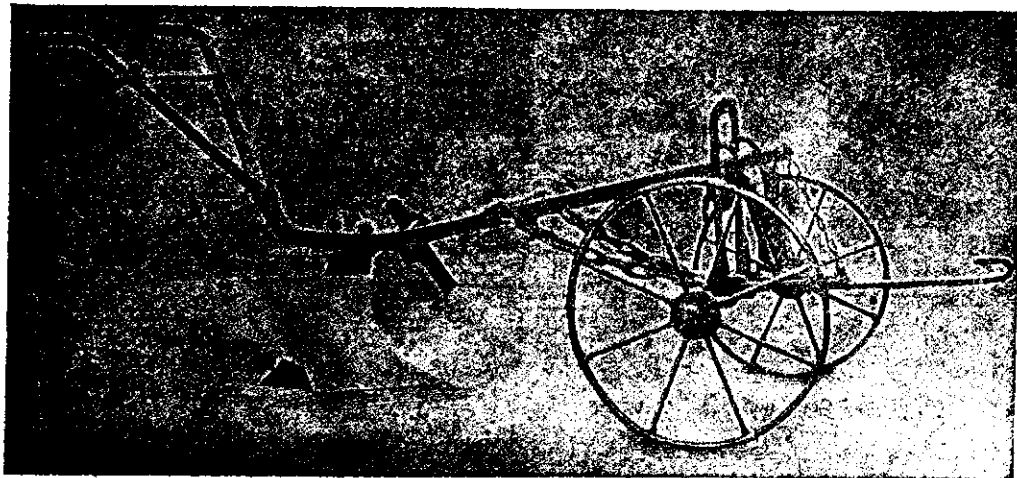
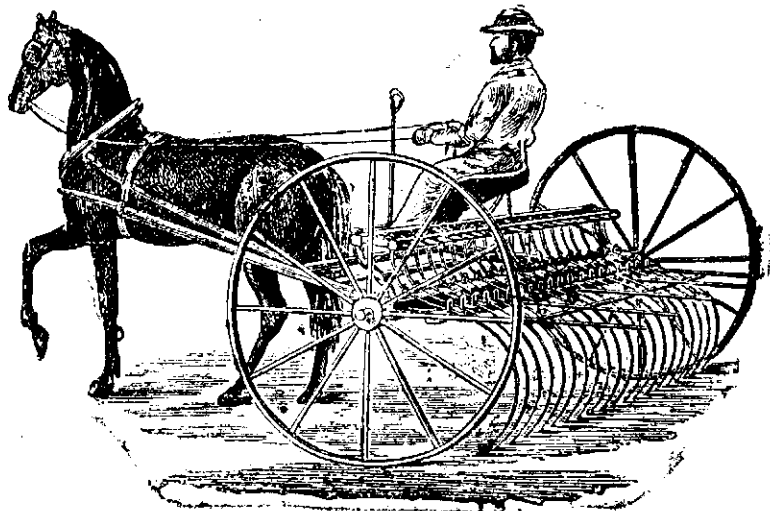
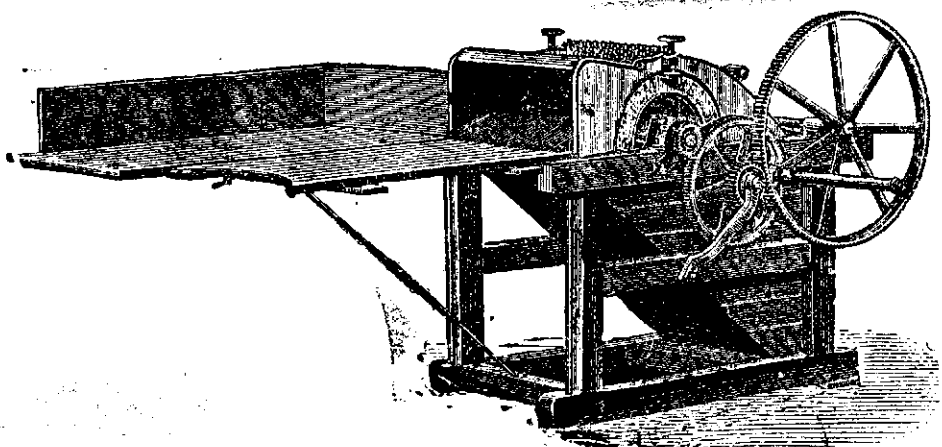
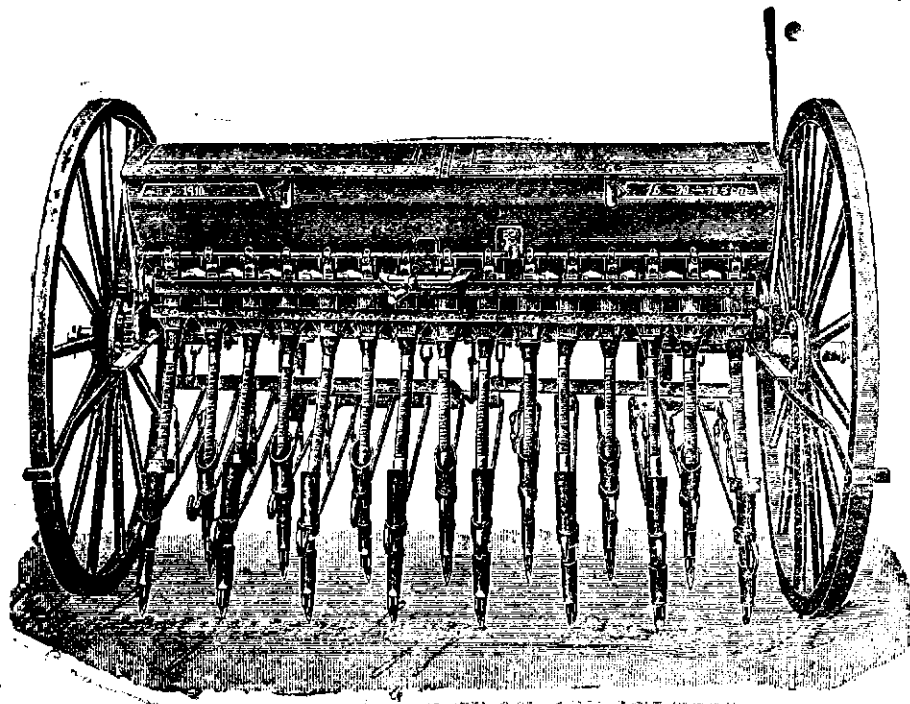
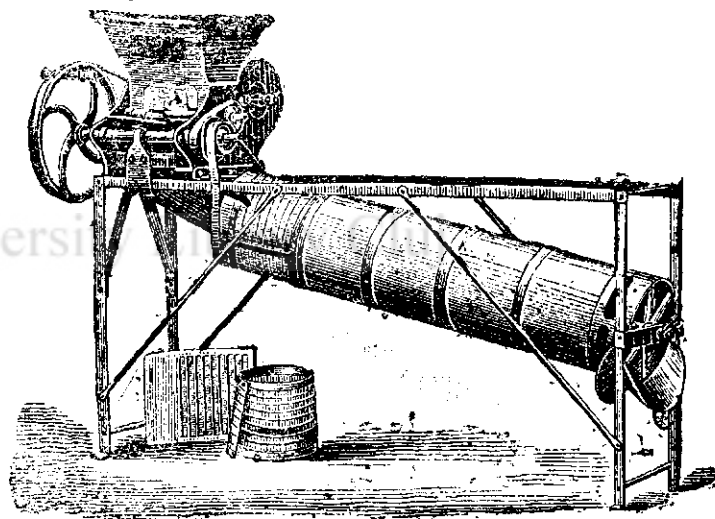
Arad, Boros Béni-tér Nr. 1.

Recomandă magazinul lor bogat asortat de
**ferării, arme și tot-felul
de mașini agricole :-:**

cu prețurile cele mai moderate și pe lângă plătire în rate. — Catalog trimitem gratuit.
Agentura generală a fabricii de mașini Nicolson din Budapesta pentru garnituri de treerat și orice mașini agronomice.

Cu garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucuros, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe spesele noastre.

== Mare asortiment de osii Steier și originale Winter. ==

Intemeiată la 1880.

Intemeiată la 1880.

Prima fabrică de ciment, gips și teracotă din Seghedin—Szeged a lui

Landesberg Mór

= Anteprișă de asfaltare. =

Primește orice lucrări din acest ram, ca: terase, canalizări, instalări de burlane din ciment usucarea pereților umezi, pavare fabricelor ș a.

Plăci de marmoră și ciment de diferite forme și culori în fabricație proprie.

Atelier de gravură lucrări de sculptură în ciment piatră artificială și teracotă.**Scări din marmoră artificială.**

Bănci, Piedestale și Balustrade lustruite.

Mare asortiment de cuptoare din țiglă.

Material de edificat. Singur reprezentant al cimentului de Beocini, Românesc și Portland. Var în bucăți sau stins se trimite cu vagonul la orice gară.

Material pentru asfalt. Plăci de acoperit din asfalt.

Impletituri din trestie. Plăci de cătran.

Praf de piatră pentru frontispicii.

Material și țigle rezistente focului.

Păreți Rabitz. Tevi din beton cu brlu.

Tevi din conforment de piatră. Plăci de faianță.

Primul atelier ardelenan aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA sculptor și măiestru pietrar.Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Cămară Centrală:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

Să ne credeți

că este în interesul D-voastră, dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt“

Cu coasa „Koronagyémánt“

bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele sau mel nu se găsește între ele. Pentru trăinicia fiecărei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc.

Prețul: 1 buc. 1.80 1.90 2.— 2.20 2.40 2.40 2.60 cor. una se dă rabat. —

Comandele se pot face prin trim. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

Longyel Testvérek magazin de coase „Koronagyémánt“

Kaposvár, Fő-utca 22 T.

MOBILE BUNE

cu prețuri favorabile

se găsesc în fabrica de mobile a lui

Reisz Miksa

Békéscsaba.

în

Nagyvárad

Sas-utca Nr. 7.